

Lozanın yıldönümü

Yurdun her köşesinde sevinçle kutlulandı
Dün Üniversitede büyük merasim yapıldı

Lozan zaferi münasebetile dün Üniversitede yapılan merasimde Rektör nutkunu söylüyor. Ve dinleyiciler arasında Hariciye, Maarif Vekilleri görünüyorklar

Hariciye Vekilimizin ihtisasları

Lozan muahedesi artık bir münteha değil, bir başlangıç, bir temel ve bir meşaledir

Lozan günü münasebetile Üniversitede yapılan merasimde bulunan Hariciye Vekilimiz Sükrü Saracoğlu bu büyük gün dolayısıyla ihtisaslarını sorduk. Bize su cevabı verdi:

«— Lozan muahedesi artık bir münteha ve bir gaye değildir. Lozan muahedesi bir başlangıç, bir temel ve bir meş'aledir. O bir başlangıçtır. Çünkü ancak o gündenberi bugün burada hatiplerin izah ettikleri esaret zincirlerini kırarak kendimize ve benliğimize tam manasile sahip bulunuyor ve milletimizin bütün kabiliyetlerini inkişaf ettirmek imkânına malik bulunuyoruz.

O bir temeldir, çünkü istikbalin asırları içinde kurmak azminde bulunduğumuz kudretli Türk abidelerini, sağlam ve büyük Türk varlığını ancak böyle bir temele dayanarak kurabiliriz.

O bir meş'aledir. Çünkü ilmi, akeri, siyasi, içtimai, iktisadi hareketlerimizi müsbet yolda ve daima ileri istikamette nesilleri tenvir edecektir. Eminim ki Türk nesilleri elden ele bu meş'aleyi ebediyete götüreceklerdir.»

Şanhorst zırlıslı bombalandı

Akdenizde bir deniz ve hava muharebesi oldu

Londra, 24 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

Alman korsan gemisi Şanhorst'un, Brest'i terkettikten sonra komşu bir limana ilticaya teşebbüs ettiği sırada bombardıman edildiği zannedilmektedir.

Brest'den La Pallice'e giden Şanhorst zırlıslı 23 temmuzda İngiliz tayyareleri tarafından bombalanmıştır. Atlan bombaların geminin zirhını deolec kuv-

Devamı: Sa. 5, Sü. 6 da) «+»

Ofi Ajansına göre: Amerika

Harice ordu göndermek için kongreden izin istiycek

Atlas Okyanusunda 4 765 tonluk bir Amerika vapuru daha battı

İspanyada üç barut deposu berhava oldu

Vaşington, 24 (A.A.) — Ofi: Bugün Harbiye Nezaretinin kongreden harice bir Amerikan ordusu gönderilmesi için müsaade isteyeceğini iyi malumat almakta olan mehafale atfen Associated Press tarafından bildirilmektedir. Öğrenildiğine göre bu baptaki tavsiyeler, ayan meclisi askeri encümenince yapılacaktır. Harbiye Nezaretinin talebinin işi takdirinde bir senelik askeri hizmet müddetinin de arttırılacağı söylenmektedir.

Nevyork, 24 (A.A.) — Ofi: 4765 ton hacmindeki Vigrid kar. gusunun iki gün evvel Atlas Okyanusunun şimalinde batmış olduğu deniz mehafili tarafından bildirilmektedir.

Henüz teeyyüt etmemiş olan haberlere göre bu vapur Amerikan Kızılhaçının hastabakıcı kadınlarını ve bir takım malzemeyi

(Devamı: Sa. 5, Sü. 7 de) «+»

Lozan sulhunun 18 inci yıldönümü münasebetile dün saat 17 de Üniversitede büyük bir merasim yapıldı.

Merasimde, şehrimizde bulunan Vekillerden Hariciye Vekili Sükrü Saracoğlu, Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, mebuslar, Örfi idare komutanı Ali Rıza Artunkal, Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar hazır bulunmuşlardır.

Saat 17 de şehir bandosunun kaldırıldığı istiklal marşile merasime başlanmıştır. Rektör Cemil Bilsel büyük günün mâna ve ehemmiyetini anlatan güzel bir konuşma yapmıştır. Rektörden sonra profesör Tahir Tamer, Lozanın hukukî bakımdan ehemmiyeti üzerinde durmuş, Baro reisi Mekki Gelenek ve diğer hatipler kürsüye gelerek büyük günün mahiyeti hakkında hitabelerde bulunmuşlardır.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 1 de) «X»

Keitel ve Brauchich azil mi edildiler?

Şark cephesi kumandanlığına Rommel ve List tayin edilmişler

Mareşal Rommel

Son dakikalarda Londradan alınan bir habere göre, Moskova radyosu, Alman orduları Başkumandanı Mareşal Brauchich ile Genel Kurmay Başkanı Mareşal Keitel'in şark cephesindeki vazifelerinden af fedildiklerini bildirmektedir. Buna sebep, şark cephesindeki muvaffakiyetsizlik olsa gerek...

Libyadaki Alman kumandanı General Rommel çağırılmış ve Mareşal Litz'le beraber şark cephesi kumandanlığına tayin edilmiştir.

Bu haberler, başka kaynaklardan teyit edilmiş değildir. İhtiyat kaydıla telakkî etmek doğru olur...

(Radyo Gazetesi)

Maarif Vekilimizin ihtisasları

Lozan andlaşması, her anlaşında onu yapan ve hazırlayanlara şükran hisleri uyandırır

Merasimde bulunan sayın Maarif Vekili Hasan Ali Yücel de ihtisaslarını soran bir arkadaşımıza demiştir ki:

«— Ancak milli savaşların sonunda varılır bir barış vesikası olarak tarihimize ve tarihe şerefle geçen Lozan andlaşması her anlaşında onu yapan ve hazırlayanlara gönüllerde minnet ve şükran duyguları uyandırır.

Medeniyet âlemi içinde Türklerle ve bugünkü Türk Cumhuriyetine düşen büyük sulh vazifesi Lozan andlaşmasının açtığı imkânlardan doğuyor. Bunun için de Lozan andlaşması Türklerin gözünde olduğu kadar bizden başka milletlerin de nazarlarında hususi bir önem taşımaktadır. Bugün İstanbul Üniversitesinin salonunda yaşı ve genç hepimizi hal ve hatta istikbal olan yakın bir maziye sevgi ile ve alâka ile tekrar baktırdığı için, doğru ve güzel konuşan arkadaşlarımıza pek müteşekkirim.

Hatırlamak hatırlanmanın ilk şartıdır. Bilhassa gençlerimizin bu hakikati helecanla duymuş olmalarını görmek bugün ve yarın için büyük bir emniyet membaı oluyor.»

Reuter'e göre: Almanlar

Türkiye veya İspanyaya yahut her ikisine taarruz edecekmiş

Japonya, Hindiciniyi aımya kalkarsa İngiltere ve Amerika harp ilân edecekler

Sovyet cephelelerinin vaziyeti nasıl görülüyor?

Londra, 24 (A.A.) — Reuter ajansının askeri muharriri yazıyor:

Son beş gün içinde Rus cephesinde büyük hiç bir değişiklik olmamıştır.

Yeni Alman taarruzu bundan tam on gün evvel başlamıştır. İleri zırlı kuvvetleri ancak ilk günlerde Leningrad istikametinde altmış kilometre kadar ilerletmişlerdir. Zırlı kuvvetlerin diğer ilerleyişleri ise görünüğe nazaran Kief'in dış mahallelerine varmıştır. Fakat dün negredilen son haberlere göre Almanlar pek az kazanmış elde etmişlerdir.

Merkezi büyük Rus ovasında, Almanlar hiç de ilerleyememişlerdir.

Leningrad istikametinde, Porkof civarında muharebeler olduğu bildiriliyorsa da bundan on beş gün evvel de buralarda muharebeler olma idi. Ve Al-

(Devamı: Sa. 5, Sü. 6 da) «X»

Türkiyeye Alman tazyiki artmış

Berlin bu haberleri tamamen tekzip ediyor

Londra, 24 (A.A.) — Alman ileri hareketinin son günler zarfında pek ziyade yavaşladığı gittikçe daha sarıh bir surette anlaşılmaktadır.

Daily ekspres'in Stokholm muhabiri tarafından ileri sürülen bir tasminine göre, Alman zırlı fırkalarının Türkiye'ye karşı bir taarruz için hazır olmaları mümkündür.

Filhakika, Türkiye üzerine Alman tazyikinin arttığını gösteren emare mevcuttur.

Hitlerin ekonomik işler için gözde müzakerecisi Clodius, Ankara'ya gitmektedir. Alman hedeflerini keşfetmek güç değildir. Bakılı petrol kuyuları (Devamı: Sa. 5, Sü. 4 te) «—»

Bütün taksiler işliyecek

Koordinasyon kararı bugün neşredilerek tatbikine geçilecek

Ankara, 24 (Telefonla) — Bir müddet evvel benzin tasarrufu için Koordinasyon heyeti kararile bütün taksilerin aynı zamanda işlemleri menedilmişti. Tek ve çift numaralı taksilerin münavebe ile işlemleri benzin tasarrufu için lâzım olan neticeyi

Japonya Misli görülmemiş şekilde seferber o'maktadır

Roma radyosuna göre Vişi ve Japonya bir anlaşmaya varırlar

Şanghai'dan gelen haberlere göre Japonlar, şimdiye kadar misli görülmedik bir seferberlik yapıyorlar. Evvelce faal hizmete ehliyetli görülen kur'a efradı şimdi siâh altına çağırılmıştır. Şanghai'daki Japon tebaası da askerliğe davet olunmuştur. Otomobilere de el konmaya başlanmıştır.

Diğer taraftan Vişi'de, Japon büyük elçisi M. Kato ile Amiral Darlan arasında Hindicini mese-

(Devamı: Sa. 5, Sü. 4 te) «*»

Almanlara göre

Moskovaya hava akını

Stal'nin büyük oğlu esir edildi

General Vavel Moskovaya gidiyor

Berlin, 24 (A.A.) — Resmi tebliğ:

Bütün şark cephesinde Alman ve müttefik kuvvetlerinin harekâtı, mühim bir mevzii mukavemet ve yolların fena olmasına rağmen, motörlü bir şekilde devam etmektedir.

Savaş tayyarelerinden mükrekep mühim teşekküller, dün gece (Devamı: Sa. 5, Sü. 5 te) «X»

Sovyetlere göre

On Alman vapuru batırıldı

Londraya göre Smolensk hâlâ Ruslarda

Moskovadaki yangınlar söndürüldü

Moskova, 24 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet tebliği:

23 temmuz gecesi, Porkof, Polotsk - Nevel, Smolensk ve Zitomor istikametlerinde şiddetli muharebeler devam etmiştir.

Cephenin diğer bölgelerinde büyük mikyasta harekât vukubulmamıştır. Hava kuvvetlerimiz düşmanın motörlü kütalleriyle hava meydanlarına darbeler indirmeğe devam etmişlerdir.

Moskova, 24 (A.A.) — Bu sabah negredilen Sovyet tebliği:

23 temmuz günü Polotsk, Nevel, Smolensk ve Zitomor istikametleriyle Besarabya mntakasında düşmanlara karşı çok şiddetli muharebeler verilmiştir.

Besarabya cephesinin bir noktasında kuvvetlerimiz düşmanın bir motörlü alayını mağlûp etmişler, 400 (Devamı: Sa. 5, Sü. 5 te) «*»

HARP VAZİYETİ

Kief meydan muharebesi ehemmiyetli bir safhaya girdi

Yazan: İhsan BORAN

Bugünkü resmi tebliğlerden anlaşıldığına göre, Ukranyada Kief bölgesinde ve Kief istikametinde cereyan etmekte olan meydan muharebesi mühimdir. Almanlar burada tekrar 92 Sovyet tankı tahrir ettiklerini, taar-

ruzun inkişaf ettiğini bildiriyorlar. Londradan gelen bir habere de Kief mntakasında Sovyet kütalarının tehlikeli bir vaziyette oldukları zannedilmektedir.

22 temmuz tarihli ve (Sovyet- (Devamı: Sa. 3, Sü. 1 de)

Eyüplü Halidin Maceraları

Anlatan: Eyüplü Halid — 21 — Yazar: Mim Sıfır

Eftik Dudu

Bizim eski nazeninlerden, iş ehli, ağzı sıkı bir kadın,

Tufacı işini görmüş ve muhakak bir kaç parça pırlanta veya inci aşmıştır. Göz önünde bu kadar az bir zamanda bunun nasıldığını sizde hiç şüphesiz ki bir hayret ve merak uyandıracaktır. Hemen şunu söyleyelim ki, Tufacının sol elinin avucunda u fak bir parça zift vardır. Ve birkaç parça taş bu temas esnasında zifte yapışmıştır.

Fakat, bu işi yapmak anlatması gibi kolay değildir tabii.

Diğer bir kısım tufacılar da, ellerinde iki kıymetli pırlanta veya inci ile bir mücevherciye girer, mesela, çift taşı iki küpe yaptıracığını söyleyerek elindeki taşların büyüklüğü ve kıymetinde taşlar görmek ister. Mücevherci, istenilen taşlardan bir çoğunu camekânın üzerine döker. Fakat, tufacı daha başkalarını görmek arzu eder. İşte bu esnada tufacı hareket eder. Önündeki taşlardan bir tanesini alır, parlaklığını muayene için camekâna doğru yaklaşıp, Halbuki, tufacı bir deşil iki taşı almıştır. Tezgâhta hissettirmeden aldığı diğer taşı şahadet parmağı ile orta parmağı arasında sıkıştırır. Parmaklarının ucundaki taş bakacakmış gibi bir ucanı kaldırır, ağzına yaklaşıp ve mücevher muayenesinde yapılırsa adet olduğu üzere kuvvetle hohlar.

İşte bu hohlama sırasında parmakları arasında sıkışmış olan diğer pırlanta, tufacının ağzına girmiş, dişlerle yanak arasında yerleşmiştir. Bu da hiç şüphesiz ki kolay iş işi değildir. Bunu yapacak tufacının uzun günler ayna karşısında çalışması ve taş ağzına değen söz söylemeye alışması lazımdır. Tufacılar, bunu kolaylıkla yapabilmek için muhtelif bu yüküklükte taşlarla belki, binlerce defa tecrübeler yapar ve muvaffakiyeti yüzde yüz gördükten sonra işçile başlar. Bunların içinde ağzına attığı taşı yutanlar da vardır. O da işçilikte ayrı bir kısımdır...

Sonraları kasa hırsızlığına başlıyan Panos, mücevherat tufacılığını işte bu adamdan öğrenmiş, hattâ, işin bazı kısımlarında ustasına bile pes ettirmiş idi çabuk, gözü açık işçilerden idi. Baş dönlükte, gözü peklikte kendine eş gördüğünü ya yadigarla, Beyoğlundaki işe başladığı günlerde tanışmış, kaynaşmış, hattâ, bazı iş anafalarında ortaklığa bile başlamıştı. İstanbul geldiğinde gün de Galata rıhtımında birbirinin hasretini çeken kardeşler gibi sarılıp kucaklaşıp, o bana pırlantamı aynasızlığın fışıldamış, bir müddet için kendi evinde yavalanmam tavsiyesinde bulunmuştu.

Panos'un evinde tam bir hafta kaldım, doğrusu çok bunaldım. Panos, sadece ortaklık bir fevkalâdilik olduğunu söylüyordu. Mabeyin hafiyeleri ile zaptiye sivillerinin Beyoğlundaki ve sürüler halinde doluşmakta olduklarından başka malumat vermiyordu. İki yolda, bu halî kendi piyasamız ve işlerimizle alakadar bulmakla beraber, ne de olsa vaziyeti şüpheli görüyör, bir işe atılmak şöyle dursun, hattâ sokaka çıkmaktan bile çekiniyordu.

Nihayet bir gün bu sıkışıklığın sebebi anlaşıldı. Ansızın atılan topolar, İstanbul ufuklarını inlekti, bütün İstanbul halkı sokaklara

döküldü. Yaşasın hürriyet, yaşasın müsavat, yaşasın adalet sesleri göklere yükseldi. Yurtta Mesrutiyet ilan edilmişti. Hafiyeler, zaptiyeler, mabeyin adamları hep si birer tarafa sinmiş, sanki istibdat ortadan silinmişti. Buna herkes gibi Panos ta, ben de çok sevinmiş ve şöylece bir hasbihale girişmiştim.

— Halit bey, fırsat bu fırsattır. Aynasız (1) ortadan kalktı, meydan bize kaldı. Hemen bir işe atalım.

— Bence ortalığın yatışmasını beklemek daha munasiptir Panos. Başımıza hiç yoktan bir derd açılmayalım.

— Enayete düşünüyorsun Halit. Böyle günlerin avale de avantası da bol olur. Tam vurgunun sırasındır şimdi.

— Orası öyle, peki ne yapalım şimdi?

— Ne mi yapalım dedin? Mesela, sen bu dilin ve kıyafetin ile bal gibi bu hürriyetçilerden biri olur, ben de senin mayetine sokulur, işe koyuluruz işte.

— Mücevheratçı mı tavlıyacağız Panos?

— Ne mücevheratçı be? Hafiyeleri, saray adamlarını avlıyacağız...

— Çok tehlikeli iş bu Panos, çabuk duyulur ve tutuluruz.

— Hiç te değil, duyuluncaya kadar, bir kaç volü vururuz be.

Panos'un teklifi tatlı idi ama benim işçilik bilgime ve istidadıma hiç uygun değildi. Çünkü, bu işte sertlik ve zorbalık lazımdı. Halbuki, ben, işimi tatlı dille, güleryüze görmeğe alışan, vurgunumu tehditle istemekle değil, gönül hoşluğu ile verileri alıp aparmaktan hoşlanan bir işçiydim. Bu gibi zorbalıkları, adam korkutmağa esasen yaratılışım da müsait değildi. Bu iş üzerinde Panosla daha fazla görüşmedim. Sözü kısa kestim, bu işi yapamıyacağımı katî olarak söyledim ama, işin başka şekilleri üzerinde düşünmekten de kendimi menedim.

1326 senesi temmuzunun yirmi altıncı günü idi. Yalnız başıma söyle bir ortalığı çavullamak için Beyoğluna çıktım. İşçilerin uğrağı olduğunu bildiğim kahveleri, gazinoları, meyhaneleri birer birer doluştım, rastladığım eş dostla görüşüp, koklaştım. Bir hayli şeyler gördüm ve haber aldım. O günlerin vaziyetini kendi işime ve ölçülerime pek uygun görmemek beraber, Panos'un evinde pineklemeğe de münasip buldum. Beyoğlundan sessiz bir semtinde kendime münasip bir yer bulup yerleşmeğe zihnime koydum ve hemen ev aramağa koyuldum.

Gezdiğimiz evlerden birinde, bizim eski nazeninlerden Eftik Dudu adında, iş ehli ve sıkı ağzılı olduğunu bildiğim bir kadını buldum. Eftik Dudu, söylemesi ayıp ama, kusura bakmayın artık, on beş yirmi gün gibi az bir zaman için yanımda hizmetçilik etmiş, fakat çok iyiliğimi görmüş bir kadındı. Benî görürce sevincinden şaşırı, Ah Halit beyciğim diye boynuma sarıldı ve fısıltı ile sordu:

(Arkası var)

(1) O zamanki işçiler arasında polis, zaptiye ve hafiyelere verilen isim.

ŞEHİR HABERLERİ

Boğaziçi vapurları

Münakalat Vekâleti ücretlerde tenzilâta karar verdi

Münakalat Vekâleti Şirketihayriye ile müştereken Boğaz vapurlarında bir miktar tenzilât yapmaya karar vermiştir.

Bu karara göre, Köprü Üsküdar ve Üsküdar - Beşiktaş fiyatlarında birinci mevki gidislerde ve gidis dönüşlerde 1, ikinci mevki gidislerde 1,5, gidis ve dönüşlerde ise 2 kuruş tenzilât yapılmıştır.

Liman idaresinin inşaat programı

Limanlar idaresi inşaat programını genişletmeğe karar verdiğinden Kasımpaşa ve İstinye demorokör ve mavuna inşaatına başlamıştır. Bu arada 5 demorokör ve bir hayli de mavuna yapılacaktır.

Bunlardan bir kısmı inşaatları biter bitmez kenderun ve Meris limanlarına gönderilecektir.

Güvercinler ortadan kaldırılacak mı?

Bir kaç gündenberi bazı gazeteler İstanbul meydanlarında bulunan güvercinlerin kaldırılacağı yazmışlardır.

Vali bu hususta emir vererek bu zararsız kuşların serbest kalmasını alâkadarlara bildirmiştir.

Liman memurunun talimatnamesinde değişiklik

Münakalat Vekâletinin Limanlar Umum Müdürlüğü memurunun talimatnamesinde yapıldığı tadilat dün Limanlar Umum Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Bu nizamnameye göre terfi, tayin ve becağıs edilen memurlar hakkındaki hükümler bugünden itibaren alâkadar memurlara tebliğ edilecektir.

Kasapların müracaatı nazarı itibara alınmıyor

Kasaplar yeniden komisyona müracaat ederek et narhının kaldırılmasını istemişlerdir. Kasapların bu müracaatı bugüne kadar 5 i geçmektedir. Komisyon narhın kaldırılmayacağını evvelce bildirdiğinden bu müracaatı nazarı itibara almamıştır. Kasapların narh kaldırılınca etin daha çok ucuzlayacağını söylemekte iseler de bunun nekadarı yanlış olduğunu hadisat çok defa göstermiştir.

Toprak Ofisine verilecek çuvalar

Fiyat Mürakabe komisyonu dün toplanarak Toprak Ofise verilecek çuvaların bir müesseseler tarafından yapılması işini görüşmüş ve bunu yapacak müesseselere yüzde 5 kâr haddi tayin etmiştir. Çuvaların tamamı yerli bezlerden imal edilecek ve miktarları 100 bin adet olacaktır. Bu çuvaların maliyet fiyatları tesbit edilen esaslara göre 100 - 110 kuruş arasındadır.

Bir motör duba demirlerine çarparak battı

Evvelki gün saat 19 da Köprü altında bir motör batmıştır. 58 yaşında kaptan Mehmet Sakarın idaresindeki iki tonluk Şirketihayriye ait motör Eminönü'nden kalkarak Halice girmek üzere köprüden altından geçerken sulara kapılmış ve kaptanın bütün gayretine rağmen duba demirlerine çarparak delinmiştir. Kaptan motörü batmaktan kurtarmak için Halic iskelesine yanaşmak istemiş fakat tekne fazla su aldığından birdenbire batmıştır.

Kaptan Mehmetle motörde bulunan çarçabaşı Ahmet ve o daacı Hüseyin kurtarılmışlardır.

Kartal Gençler Birliğinin idare heyeti istifa etti

Kartal Gençler Birliği idare heyeti istifa etmiş olup bu istifaya sebep ise heyetin ve bir çok gençlerin Birlik reisile geçinememeleridir.

Haber alınmışa göre birlik azalması nizamname mucibince heyeti idare intihabının yeniden yapılması için lazımların makama müracaat etmişlerdir.

Defineden eser yok

Dillere destan olan servet nerde, yoksa bu bir masal, bir rüya mı?

Maden arama mütehassısı Ahmet Hidayet bu hususta izahat veriyor

Define arayıcılarına güzel bir ders olsun bu. Sürpagop mezarlığı günlerdenberi pamuk gibi toprakları didik didik edilip muhayyel demir kasa içindeki altın yığınları hummalı bir faaliyette arandı. Neticede oradan altın evsafını haiz Radatif adında büyük bir taş parçası çıkmış! Ne garip bir tesadüf ve ne garip bir tecelli; zavallı Vartuhi ile Hayganuş meşus ve mükkeder boyunlarını bükerek mezarlığı terkettiler.

Bu bir şey değil, demek zengin sarraf babaları onları hiç düşünmemiş. Fakat dillere destan olan serveti nereye gitmiş, o bir masal, bir rüya mı idi... Vartuhi mütehassısı, bombos çukuru görünce acı acı rica etmiş:

— Ne olur, demiş. Şu toprağı tahlil edin. Acaba altınlar eridi de toprağı mı karıştı, diye âdetâ yazırmış.

Rus mütehassısı profesör prens Juri Leonidas'ın muavini Ahmet Hidayet bu mesele hakkında izahat verildi:

— Biz maden arama mühendisleri iki arkadaşız, dedi. Bu kullandığımız aletler en hassas ve son sistem makinelerdir. Bu arama işinde Radyotez tesisi hiç şaşmaz ve Pandül aletleri vasıtasıyla derhal aranan maddenin yerini gösterir. Biz bununla her nevi madeni bulmağa ehil bulunuyoruz. Su, demir, bakır, petrol gibi maddelerin hiç müskülâtızs derhal tayin edilirler. Bu usul çok eskidir. Mısırlılar zamanında da bilinirmiş. Fakat sonraları unutulmuş. Bundan 25 sene evvel tekrar kabili istimal bir hale geldi.

Yalnız Radyotezi aletinin garip bir hali vardır. Kendisini kullanacak kimse için elektrikiyeti nisbetinde hassasiyet gösterir. Bu hassa bende çok kuvvetlidir. Neden bu defineyi hemen tayin etmediniz de yanıldınız?.. Bunu size anlatayım. Bu alet dediğim gibi her madeni derhal hiç şaşmadan gösterir. Sade altında yatanımlık yitide doksanıdır. Çünkü esasında her toprakta altın dağınık toz halinde mevcuttur. Her toprak parçası, alette altın hassasiyeti tevli eder. Bazı taşlar da altın evsafını verirler. Sonra bir de topraklarda radyo aktivite mebzuldür. Bu da altın işaretini yapar. Eğer altın külliyetli miktarda topla olarak mevcut ise mesele kalmaz. Amma mevhum bir şeyi bulmak zordur!..

Neriman Hikmet

Zeytinyağı Fiyatları

Artışa sebep yağların makine yağı olarak kullanılması mı?

Komisyon dünkü içtimanda Petrol Ofisin satın aldığı 200 ton makine yağının kıymeti üzerinde meşgul olmuş ve neticenin halli gelecek içtimaa bırakılmıştır.

Öğrendiğimize göre son günlerde artan zeytinyağı fiyatlarına tesir eden yegâne amil gherimizde zeytinyağının makine yağı diye kullanılmasıdır. Zeytinyağlar uzun zamandanberi makineleri yağlamakta kullanılmakta ve bu yüzden piyasada kâfi miktarda zeytinyağı bulunamamaktadır.

Bu zeytinyağı kullanılışı yüzünden bir çok makineler harap olmuş vaziyettedir.

Diğer taraftan haber aldığımız göre Sokoni Vakum kumpandayın elinde külliye miktarda makine yağı bulunduğu halde bugüne kadar piyasaya çıkarılmayan yağlar hakkında komisyon tetkiklere devam etmektedir.

Komisyon yağ meselesini Vekâletle temas ederek halletmek istediğinden dün bu hususta Vekâlete bir tezkere yazılmıştır. Yakında yağlar hakkında kat'i bir karar çıkacaktır.

Altın fiyatları

Dün bir altın 25,77 den muamele görmüştür. Bu fiyat iki gün evvelki fiyata nazaran 50 kuruş fazladır.

Eyüpte Kudsi'yi öldüren Veli ağır cezada

İki hafta evvel Eyüpte bir hiç yüzlüden Kudsi adında birini öldüren Velinin ve suç ortağı Mehmedin mahkemesine dün birinci ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Dünkü celsede mahkeme suçlunun müdafaa şahitlerini dinlemiş ise de bu şahitler, vakayı görmediklerini, Kudsi ile Veli arasında bir kavga çıktığını bilmediklerini, Kudsinin Veliye bıçakla saldırıldığını haberleri olmadıklarını söylemişlerdir.

Şahit olarak dinlenen Velinin kız kardeşi Şaziye. Kudsi ile Veli arasında Perihan adında bir kadın yüzünden kavga olduğunu ve önce Kudsinin kardeşinin yolunu beklediğini anlatmıştır. Mahkeme gelmiyen iki şahidin celbi için başka bir güne talik edilmiştir.

ADLİYE ve POLİS HABERLERİ

Kocasını dostu ile beraber gazinoda yakalayınca..

İki kadın gazinoda saç saça, baş başa gelerek kan revan içinde kaldılar

Erenköyündeki çoban Şabanı öldüren Kopuk Mehmedin muhakemesi

Bundan bir müddet evvel, Erenköyündeki bir mandıradan Üsküdarı koyun getirirken Şaban adında bir çobanı başına sopa ile vurarak öldüren Kopuk namile maruf çoban Mehmedin muhakemesine dün ikinci ağırceza başlamıştır. Duruşma esnasında Kopuk Mehmed:

— Erenköyünden sürüyü aldık, yola çıktık. Gece saat on, on buçuk sularında Gazhane dereşinden geçerken Şabanın ayağı kaydı ve yere düştü. Bundan bana muğber oldu ve bana (neden hayvanları buradan geçiriyorun?) diye hücum etmeğe kalktı. Ben de kendisini elimle tuttum. elimdeki söğüt dalı ile vurdum. Karanlıkta, neresine vardığımı bilmiyorum. Üsküdarı gelip hayvanları teslim ettik. Bir kahveye gittik. Orada Ziya kahya bizi barıştırdı. Ben Şabanın elini öptüm. Erenköyüne döndük. Bir kaç gün sonra polis gelerek beni yakaladı, demiştir.

Mahkeme, vakanın bütün şahitleri Çiçekdağında bulunduğundan ifadelerinin alınması için muhakemenin talikına karar vermiştir.

Kadın yüzünden bir yaralama vakası

Beşiktaş iskelesinde bütün deposunda amelelik yapan Mehmet oğlu Mümin Büyükdurak ile aynı yerde çalışan Ali oğlu Ahmet Timur bir kadın meselesinden kavga etmişlerdir. Kavga esnasında Ahmet Timur bıçağını çekerek Mümini iki bacağından yaralamıştır. Yaralı Beyoğlu hastahanesine kaldırılmış, suşlu yakalanmıştır.

Sebbe Hâlinin önünde bulunan cesedin hüviyeti

Evvelki gün sebze Halli önünde bir ceset bulunmuş ve teşhis olunması için Morga kaldırılmıştır. Dün Morga gelenlerden ölüntü babası cesedi teşhis etmiş ve cesedin Bursalı Zekiye ait olduğunu anlaşılmıştır.

Adliye doktoru cesedin definine ruhsat vermiştir.

Tuz ruhunu ilaç diye içmiş

Samatya tramvay caddesinde 52 numarada oturan Şerif oğlu Ali Yeşilirmak dün yanlışlıkla tuz ruhu içmesini ilaç diye almış ve bir miktar içtikten sonra zehirlenmiştir. Ali Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmış ise de kurtarılamayarak ölmüştür. Adliye doktoru Hikmet Tümer cesedin definine ruhsat vermiştir.

GÜNDEM GÜNÜ

Kırmızı uçlu sigara

İnhisar maddeleri satan arkadaşımın dükkânı otuyordum. Orada kaldığı yarım saat içinde belki on dördün Gelincik sigarası aradı. Kat arkadaşım müşterilerini hiç değilse yarısının arzusu is'af edemedi: Dükkânında ilcink sigarası bulunmadığını değil, fakat kadınların aradıkları kırmızı uçlu Gelincik bulunmadığını...

Merak ettim, sordum. Arkadaşım şu izahatı verdi:

— Kadınlar en fazla ünlü ve Gelincik sigarasını kullanıyorlar. Gelincik sigarasının iki cinsi var: Bir dişi, dişi de kırmızı uçlu. Kadınlar kırmızı uçludan istiyorlar. Bu buki İnhisarlar da şimdi bizim uclulardan çıkarmıyor, karsa bile pek az çıkartıyor, dükkâna bir kaç paket koyuyor, çabukca bitiyor... Bazı kadınlar, kırmızı uçlu çok fazla ısrar etmeyip diğerden alıyorlar, fakat çoğu da sıp gidiyor. Tütün aynı olduktan sonra bu taassubun neye, anlamıyorum. Der ki bayanlar ciciyi bicili hoşlanıyorlar.

Bu muammayı ben, aynı sam, tesadüfen hallettim. Tütünüm bir kadın kırmızı Gelincik içiyordu. Aramam söyle bir muhavere geçti: — Kırmızı uçlu Gelincik yorsunuz... Halbuki bulamıyor diyordun.

— Ya, sormayın... Ben yerde on paket buldum, ben bulamıyordum.

— Buluncaya kadar dükkânı soruyorum. Buluncaya düzdünden alıyorum ama...

Dükkânı arkadaşımın şüncesini tekrarlattım: — Aynı tütün değil mi? düz sigara, ha kırmızı uçlu çıkar?..

— Öyle demeyiniz, düz sigaralar dudaklarımızın arasından çıkıyor, çirkin bir şey oluyor halbuki kırmızı uçlu sigara bunu belli etmiyor.

Meğer en basit kadın işleri ne ince tarafları varmış. Ben İnhisarlar idaresi bu ince gözönünden kaçırmasa! KÖR KADIN

Yerli Porselen Çini sanayiinin inkişafı

Ankara, 24 (Telefonla) Haber aldığımız göre Vekâleti yerli porselen ve çini sanayiinin inkişafı için bazı tedbirler itihaz etmek üzere kılklere başlamıştır. Malum olduğu üzere yurdumuzda porselen ve çini sanayiinin merkezi Kütahya'dır. Kütahyanın imalatı rinde her nevi çanak, tabak, can ve saire gibi lüzumlu en iyi cinslerinin imali müesseseler halinde buradaki imal nelerin geniş mikyasta faaliyet bulunmamaları yüzünden çini büyük bir kısmı yabancı ülkelerden temin edilmektedir. Bundan sonra porselen ve çini münasili eşyalar haricden edilmeyecektir.

Soruyorlar

Son günlerde esnafımız şeyi pahalı satmağa ve her den çok kazanmağa, halkın da bu hale göz yummağa başlamış. Mevsim itibarile miktarda azalan gıda maddeleri, kokuluları hissedilmesine menç birbirine hiç uymayacak fiyatlarla mecburen satılıyor. Fakat, yurdun her rinde yetiştiği bilinen ve da bol miktarda mevcut gü gürolen şeylerin pahalı olmasında ne demeli? Mevdomates. Şu günlerde latam civarındaki tarla ve bostanlara para etmeyecek bir miktarda giren ve toptancılara ile değil de küfe hesabı ile rilen domates bir çok yerlerde hâlâ kilosu 10 - 15 kuruş satılıyor ve daha garibi bu üzerine konulan listelerde fiyatlar yazılı bulunuyor. ne görenler acı acı güliyor birbirlerine soruyorlar: — Hadi esnafta inşaf başlamadı, Fakat, şu listelere alâkalı gözlerde görmek sası da mı kalmadı acaba?

SORUNUZ

SÖYLİYELİM

Füksin Ankara'da bozulmuş

Ankara'da Seyran bağlarının Bayan Atifet Güler soruyor: İlk baharda İstanbuldan iki Füksin getirdim. Biri epeyce gelişmiş ve güzelleşmişken birdenbire bozuldu, sonra da soldu. Acaba sebebi nedir? Yoksa bu nebat uzun müddet yaşamaz mı?

Cevap — Ağaç Füksinin pek sık olan köklerinin ilk baharda el ile seyretilerek havalandırılması, sık sık sulanması, sulandıkça nebatın her tarafına su püskürtülmesi,

bir de toprağı sevmemesi bozulmasını mucip olan sebeplerdendir. Bilhassa, toprak meselesi mühimdir. Bu nebat alefale toprağı sevmeyiz. Rutubetten çürüyüp yosun haline gelecek bir mahlûl ister. Bu da dörtte birer nisbetinde çürümüş inek gübresi ve yaprak çürüntüsü ile dörtte iki funda toprağı karıştırılması ile elde edilir. İyî bakıldığı takdirde yaşar ve bir iki sene içinde bulunduğu balonu tamamille doldurur ve tavandan yeşil bir avize gibi sarkar.

Harp Vaziyeti

YAZAN:

İhsan BORAN

(Baş 1. incede)

ler Kief bölgesini uzun zaman müdafaa edebilecekler mi?) başlıklı yazımızda bu vaziyetten bahsederek şu mütalâada bulunmuş-tuk:

«Şimdiki halde Kief'in ve zengin Ukranyanın mukadderatı bahis mevzuudur. Alman zırlı bir birlikler bu şehre şimalden 100 - 120 kilometre kadar sokulmuş-tur. Bu mesafe, zamanımızda bir motörli birlik için bir yürüyüş mesafesi bile değildir. Bu itibarla Kief'in müdafası güçleşmiştir. Akıbeti bir meydan muharebesi- le belli olacaktır. Alman kuvvetleri Kief'e 100 kilometre sokulduktan sonra Sovyetler için oynak müdafaa ile daha şarka çekilmelerine ne umumi vaziyet ve ne de Kief'in müdafası müsait değildir. Kief bölgesi zaten en son olarak 100 kilometre ileri- den müdafaa edilebilir. Demek ki Sovyetler artık buradan şarka çekilemezler. Esasen Dinyester şarkındaki Sovyet ordusunun Dinyeper nehrinin şarkına çekile- ceği zamana kadar Kief bölgesi- nin Sovyetler elinde kalması da sevkulceyyi icabdır. Eğer Alman- lar Kiyef'i çabuk işgal ederlerse daha cennetkî Sovyet ordusu şimalden bir Alman kuşatmasına maruz kalabilir. Bizim fikrimize göre Kief bölgesinde vaziyet şimdiki naziktir. Dinyester boyun- daki Sovyet ordusunun büyük kısımları şimdiden daha şarka al- nınmal ve Kief şarkında kuvvetli ihtiyatlar bulundurulmalıdır.»

Bu fikirlerin bir kısmı bugün Jitomir bölgesinde filiyat baline gelmiş ve büyük bir meydan muharebesi başlamıştır. Alman - Rumen kitaları Dinyester boyun- da da taarruzu geçmiştir. Sovyetler burada bir Alman motör- lü alayını imha etmişlerse de bu nehir boyundaki muharebe vaziyetini tamamlamış bilemiyoruz. Kief ve elde kalan Ukranya- nın müdafası Mareşal Budieniy'e verilmiştir. Sovyet orduların Ukranya ve Romanya cephesin- de şimdiki kadar, diğer cephe- lerdeki Sovyet ordularından da- la iyi mukavemet etmişler, yar- ma ve kuşatmalara meydan ver- memişler, hattâ ardıcıya memur katalar fazla esir bile bırakma- mışlardır.

Şimdi Mareşal Budieniy'in Kief'i müdafaa edip edemeyeceği meselesi merak edilecek bir şey- dir. Zira yukarıda söylediklerimiz Kief şehri nihayet Jitomir ile Kief arasındaki sahada en son olarak müdafaa edilebilir. Mareşal Budieniy burada süvarilik yani hareket tecrübelerinden istifade ederek bir manevra yapmak me- cburîyetinde kalacaktır. Bu man- evra, Jitomir bölgesinde kat'i müdafaa yaparken cennet Dinyester boyundaki kuvvetlerini şarka çekmekten ve Almanları tamamlamış cephe muharebelerine mecbur etmekten ibarettir. Bu manevra basittir ve esasen süvari mealeğinden yetişmiş olan Mareşal Budieniy için de zor bir hare- ket değildir. Ancak bu manevra- nın tabiki, Jitomir bölgesinde Alman taarruzlarını kırmağa ve vakit kazanmağa bağlıdır.

Sovyetler Alman zırlı tümen- lerinin taarruzlarına oynak mü- dafaa ile intibak edebiliyorlar ve arazi terkinde mahzur görmüyor- lar; fakat Kief'in müdafası için artık şarka doğru terkedilecek arazi kalmamıştır. İşte bütün me- saelin cattaştığı nokta budur. Acaba Sovyetler Jitomir'de mev- zilerde kalmak şartı Alman ta- arruzlarına karşı koyabilecekler mi? Zamanımızda «hareket» siz müdafaa olamaz. Sovyetler bu- rada arazi terketmemek şartı ile müdafaa mecbur kaldıkların- dan müdafaa ancak kuvvetli mukabil taarruzlarla yapılabilir. Yani Kief için kısaca şöyle söy- leyebiliriz: Sevkulceyyi sahada müdafaa, tabii sahasında taar- ruh. Aksi takdirde Kief'in mev- cut tahkimatı, sabit tesisatı, sa- bit ateşli silahlarla müdafaa edi- lebileceğine kani değiliz.

O halde Kief etrafında muka- bil taarruzlar için şimdiden kuv- vetli zırlı birlik ihtiyatlarını yerleşmiş olması lazımdır. Kief garptan ve şimal cennahatın Al- man tehdidinde maruzdur. Yani Genel istikamette Kief'in müda- rası çok alâkadardır. Alman- ların Kief'e taarruz ederken Go- kime istikametinde de cenubu şar- kebelenir.

Hülasa Mareşal Budieniy'in vazifesi ağırdır. Karşısında da Alman Mareşalı Litz vardır; han- gisinin harp talihinin yüksek ol- duğunu yakında göreceğiz.

Orta çağdan bir miras

Simyagerler arasında..

53 senedir altın yaptığı iddia eden adam neler yapıyor?

Yazan: Mehmet KARADAĞ

İstanbulda, hâlâ altın yapmı- ya çalışan simyagerlerin bu- lundugunu ve bu orta çağ vahime- sini gerçekleştirmeye çalıştıklarını bana söyledikleri zaman hayretler etmiş ve buna inanmak istememiş- tim. Fakat bunu söyleyen o kadar katı bir dil kullandı ki, bu işi ay- dınlamaya karar verdim.

Ancak uzun araştırmalar ve bir çok güçlüklerden sonra buna mu- vaffak olabildim. Çünkü bu işle hâ- lâ meşgul olanlar kendilerini - bir çok sebeplerden dolayı - gizliyorlar ve bir şey sorulduğunda zaman bu işle alakası olduklarını inkâr ediyorlar- dı. Onlara evvelâ büyük bir iltimâ telkin etmek icap etti. Son derece zeki ve her şeyden şüphelenmek hüvyunda oldukları için bu güç bir iş oldu. Evvelâ haftaları ve sonra ayları aşan bir sebat sonunda ken- dilerinden - belki başka hiç bir kimsenin öğrenemeyeceği - bir çok şeyleri öğrendim. Ciddan merak olan bu tefsili okuyucularına aye- nen veriyorum.

Elî üç senedir altın yapıyor. Eugraşan Bay K... şarkları an- latı:

— Evvelâ bize simyager adını vermemiştir. Simyager de- mek şirir ve efsun ile uğraşan de- mektir. Bism sanatımızın adı kim- yadır ve bize kimyacı denir. Şüp- hesiz duymuşsunuzdur ki, bu çok eski bir ilimdir. Sönmek üzere bu- lunan bu ocağın bir son mümessil- leriyiz. Fakat, sanatımızın garip bir şöreti olduğu için kendimizi giz- lenmeye ve çalışmamızı halkın gö- zünden uzak tutmağa mecburuz. Es- saesen son günlerde, ekisi gibi çalış- mıyoruz.

— Niçin? Bunun çıkması bir yol olduğuna inanmışız mı?

— Hayır, bilakis. Hakka şükür, senelerce onun nimetini yaşadık, yalnız ihtiyarlık biraz engel oluyor.

— Demek altın yapmağa muvaf- fak olduğunuz?

— İnanmaz mısınız?

— Hayır!

— Sizin bileceğiniz iş! Bununla beraber şunu da unutmayın ki, in- sanın inanmakla bir şey kaybetmez. Halbuki inanmamakla bir çok şey kaybedebilir.

— Lâkin bu öyle bir şey ki, bu- günün ilerlemiş ilim ve tekniği... Bay K... sözünü kesti:

— Azizim, inanmış ki, bugünün ilim ve tekniği hele son kimya na- zariyeleri bile tasdik etmektedir. Ne ise bu ayrı bir bahis... Şimdi bana sol elinizi veriniz. Adınız, an- nenizin adını, doğduğunuz yıl ve a- yı, mümkünse gün ve saati söyle- yiniz.

Dediğini yaptım ve istediği bütün izahatı verdim. Gözlerini yumarak derin derin bir şeyler hesapladı. Son- ra güneş ışığına tutarak sol avu- cumu, elimin üstünü tetkik etti.

— Talizin iyi. Yıldızınız Meşe- ridir. Burcunuz ise Seretan. Altı saat sonra doğacağınız büyük bir kumandan olabileceğiniz. Üç saat ev- vel doğacağınız çok zengin olacaktı- nız. Tabiatınız naridir. Yani ateş, hava, su ve topraktan ibaret bulu- nan dört unsurun birincisine men- supsunuz. Sanatınız yanlış seçmiş- siniz. Eğer kimya ilmine çalışsay- sınız...

— Evet. Geleli altı hafta oluyor, Misis Car- ter daha ne yüzme havuzuna, ne de dans sa- lonuna gelmedi. Her halde kendisi gelme- mezik etmez. Siz göndermiyorsunuz, değil mi?

— Karım istediği gibi hareket eder. Ve hayatından da şikâyetli değil...

— Aman, Herbert, bir düziye karım... Ka- rım. Demeyiniz. İsmimle çağırınız bana. Od- rey deyiniz. Robert de Odrey diyor.

— Ya... Bu kadar samimi olduğunuzu bil- miyordum.

Robert ve Odrey kahkahalarla gülmeye başladılar. Odrey hemen anlattı.

— Nasıl bahsi kazandım. Gördünüz mü? Kısa kaç olduğunu söylemişim miydiniz?

Herbert de bu şakaya gülmeyi daha mü- nasip gördü. Biraz sonra saatine bera- rak:

— Artık gitseniz mi? Dedi.

Herkes Lady Linston'a kız kardeşi Lady Brandmor'a benzeşiminden bahsedirdi. Fakat hiç kimse Lady Brandmor'a kardeşine ben- zediğini söylemeye cesaret edemedi. Çünkü Lady Brandmor orada çok iken tavrı, ha- reketleri ve sözlerle kardeşi ona benzemeye çalışırdı. Fakat yanyana oldukları zaman Lady Linston'un hemşiresinin köti bir kop- yesi olduğu derhal gözle çarpardı. Birbirleri- ne benzedikleri halde birisine büyük ve çir- kin, diğerine asil bir burun adı takıldırı. Elhasıl birisinin kusur olan noktalar öteki- nin azametli tavrına yakışırdı.

Her ikisi de kibirli, azametli ve daima söz-

deniz altın yapmağa muvaffak ol- lurdunuz. Kendinizden büyük iki, kendinizden ufak iki kardeşiniz ol- mak lazım geliyor. Yetmiş dokuz sene, sekiz ay, dört gün, dört saat ömrünüz var.

V erdiği izahata teşekkür ede- rek tekrar altın yapma ba- hşine dönmeyi rica ettim. Bay K. bahşu şu suretle devam etti:

— Her sanatın bir piri olduğu gi- bi bizim sanatımızın da bir piri var- dır. Bizim pirimiz Cafer İsmi İbni Ebu Hayyam adı büyük Türk kim- yageridir. Zamanında Harraan medre- sesinde kimya okutur ve frenk diya- rından bir çok talebe, önünde diz çö- kerek ders gördü. İkinci üstadı- mız Caferden iki asır sonra yetişen Tarsuslu Aydemir oğlu Celaleddin'dir. Bizim sanatımızda üç esaslı yol var- dır. İlkis, muvazene ve melgame. İkrisi şu demektir. Öyle bir cevhe- ri elde etmek ki, kızgın gülmüşe damlatıldığı zaman onu altına kel- betsin ve bir gramı tonlara gümüş için kâfi gelsin. Bu en zor bir yol- dur. İkinci yol, muvazenedir. Bu da muhtelif maddeleri muayyen nis- bette ve muayyen şartlar dahilinde birleştirip altın yapmaktır. Bu- nunla hiç uğraşmadık, çünkü bu- yolu taim edecek bir kitap yoktur. Daha doğrusu yazılmamış, ustadın grağa rümuzla geçmiş. Bugün bu rümuzu çözememişiz için bu- yolda yürüyemedik. Üçüncü yol meigmamedir. Biz hâlen en çok bu- nunla meşgulüz. Bu şu demektir: Altını civa ile karıştırmak, sonra bu mahlûtu akdettirmek, yani dondur- mak. İsbat etmek, yani bir daha çözülmez bir hale getirmek. Meselâ, üç gram altını yedi gram civa ile karıştırdıktan sonra bunu akd ve isbat edersek on gram altın ele geç- miş olur.

— Rengi açık olmaz mı?

— İsbat esasında rengi sararır ve yirmi dört ayar altın olur. Erise, sudan çekilse bir daha değişmez.

— Bunu hiç yaptınız mı?

— Şüphesiz...

— Gözünüz önünde yapabilir misiniz?

— Size bunu vadediyordum. Yalnız bunu değil, bir iksir ve bir muva- zene amelini de gözünüzün önünde yapacağım. Yalnız daha evvel bizim ilimimizin bazı istihlahlarını öğren- meniz lazım. Onu da kısaca size söy- liyeceğim. Biz altına şems, yani gü-

(Devamı S. 6, Sü. 1 de)

Her kin sayılan, kin değildir

Maarif Vekili merhum Necatinin dediği gibi hayat bir katakulliden ibarettir

Yazan:

Aka Gündüz

D ün akşam Ankaranın (Gar Gazinosu) nda kelli feli, yaşlıca bir bayla karşılaştım. Beni şöyle bir çaprazlamasına ve yukar- dan aşağı kurumcasına yüzdük- ten sonra merhaba demeden sordu:

— Beni tanıyamadın galiba?

— Affedersiniz, tanıyamadım.

— Hele hele, şöyle bir düşün!

Zihin yormak mecburiyetinde ol- madığımı bilmekte beraber nazik davranmaktan çekinmedim:

— Arzettim, tanıyamadım.

— Mh! Mücadelede senden tez- kiye istemişim de (vermem) de- miştin.

— Emin olunuz, yine tanıyama- dım.

Teke değini, Elma dağını, Alem dağını, İlgaz dağını bir üfritte yaratmışların edasla anlettikten sonra:

— Görüyorsunuz ya, şimdi Anka- ra'dayım!

— Allah ömrünüze bereket ver- sin, görüyorum beyim! Ancağ şim- di hatırlıyabildim. Kusura kalma- yınız, aradan çok yıllar geçti.

— Ne ehemmiyeti var! Geçerken gözime çarptı da! Şöyle bir hatı- latayım, dedim.

— İhya buyurunuz bayım! Ardında bekleyen dalkavuk kalık- lı iki kişi ile tükür kırık çıkıp gitti. Düşündükçe daha iyi hatırlamağa başladım; Kara Mütareke devrinin eli bir kaç bayraklı mendeburların- dan biri idi. Pejmürde ve perişan, Babıali - Sirkeci kaldırımlarında sürterken nasılsa iki üç defa karşı- laştık. Ben iki senelik bir seya- hate karar verip (Malbruk) drit- notunu kiralamış ve Maltaya git- miştim. Dönüşte doğruca Anka- ra'daki (Mühendisler Hant) na yer- leştim.

İstiklâl muharebelerinde İstanbul dan veya Anadolu'nun dışından An- karaya kim gelmek isterse, millî hükûmete yazı ile müracaat eder, ve kendisini tezkîye edebileceklerle kefil olabileceklerin adlarını adres- lerini bildirirdi. Ciddî formalite, cid- di bir şekilde bitince millî hudutlar içine girilebilirdi.

Buda bulamamış, bulamamış da beni bulmuş. Tezkiye etmek ve hele hiç kefil olmamak vataa ve millî vazifemdi. Bu vazifemi açıkça yaptım ve kalışlık olmasın diye - bana da yazdığı rica mektubuna - cevap verdim: Yapmam! Olmaz!

Meraklı elinde otuz üçü tesbih gibi altınla oynadığını öğrendiğim o Mütareke teşkilatı, bugün kendi- ni adam srasına koyup karşına di- kilence hiç hayret etmedim. Maarif Vekili, büyük inkılâpçı merhum Ne- catinin dediği gibi: Bilivermeğdir

ki, hayat, bir katakulliden ibaret- tir!

Bu adam, yirmi bir seneden- beri benim (olmaz) deyişimi bir türlü unutmamış. Manzaraya üstün körtü bakılırsa (Ne kinci a- dam!) hükümünü vermek lazım ge- lir. Fakat hakikatte öyle değildir. Bu adam kinden ziyade başka bir hissin zebunudur. Kim bilir hangi şartlar içinde bana yazdı. Belki ilk ve son umduğu bendim. Ben de (ol- maz) deyince önce yüreği incindi. Sonra unuttu. Yahut öyle sandı. Fa- kat bilmiyordum ki, tahtesşuurunda- ki bir nokta enfekte olmuştu. Be- nimle ilk defa karşılaştıca hafıza- sı, kini değil, tahtesşuurundaki o hasta nokta harekete geldi. Terbi- yesiz tarafını bu tarafı ile karıştır- mamalıdır.

İnsan bazı bütün melekelerle in- cinir. Şuur burda hakim değildir. Şuur hakim olursa o zaman kin ol- ur.

Benim başıma da bir kaç defa gelmiştir. Halbuki ben şuurumdan ziyade hissimle hareket ettiğim için asle kin tutamam ve kin güdemem.

Bir vakayı utanarak anlatayım: Pangaltı Harbiyesinde okuyorum. Sert olmama rağmen iyi yürekli, iyi öğrenen ve talebinin istikba- lile oynamayan bir askerî talim ve terbiye öğretmenimiz var. Bir yaz günlü manevradan dönüyoruz. Bit- kin bin haldeyiz. Cebri bir yürüyüş- le şimdiki Hüriyet tepesine geldik, mola verdik. Şöseye muvazi otu- ruyoruz. Tam karışımızda, şosenin 6- bür kenarında da erkânı harp sı- nıfındakiler atlarından inmişler mo- la veriyorlar. Onların yanında da son smifan bir bölük. Ben nöbetçi çavuşu olmam dolayısıyla hem ma- nevra, hem yürüyüşte çok yorul- muştum. Biliyorum, gaflet ettim, fesim çıkardım, enseme sızan ter- leri silmeğe başladım. Sağlarım, da- hili nizamname hülfına biraz uzun- ca ve taranmıştı. Bu suç ta ben de- yidi. Öldüye Allah rahmet eylesin, muhterem komutan ve öğretmenim, atını sürdü, iki kıta arasına girdi, elini metre mesafeden yüksek sesle adımı bağırdı. Herkes işitti. Telâşa doğrular doğrulmaz, yine yüksek sesle:

— Yelelerini kapa!

Kumandasını verdi. Herkes işitti ve beni gördü. Sağlarımı fesime örttüm. Ne hale geldiğimi bilmiyo- rum. Gözlerim karardı. Elimdeki tü-

Arkasımdan kıpkırmızı oldu, ben duymazlıktan keldim. O kadar. On dakika sonra - gece yarısına ka- rı- sözleştiklerimiz halde - izin alıp çık- tım. Maddî benliğimde beş on da- kilalık bir sinirlilik. Geçti, gitti. Fakat mânevi benliğim çok ateşli bir düş altında kalmıştı. Be kadim! Sen sevgiline yaranacaksın diye be- nim ne suçum var ki, incitirsin? Ben zaten kendimin ne limon su- ratır, ne buzdand olduğumu biliyo- rum. İşte o kadar dedim ya, unu- tum, gitti.

Aradan yirmi beş sene, tam yir- mi beş sene geçmiş. Bir gün Florya plajlarında. Arkamdan bir ses- lendi. Baktim, eski tanduklarımdan bir zat. Biraz hoş beş. Yanındaki ak sağı madamayı göstererek pre- zante etti. Derhal hatırladım. Başım la hafice selâm verdim, işticele- k bir tarzda:

— Mart!

Aradan yirmi beş sene, tam yir- mi beş sene geçmiş. Bir gün Florya plajlarında. Arkamdan bir ses- lendi. Baktim, eski tanduklarımdan bir zat. Biraz hoş beş. Yanındaki ak sağı madamayı göstererek pre- zante etti. Derhal hatırladım. Başım la hafice selâm verdim, işticele- k bir tarzda:

— Mart!

Sadun G. Savaş

Gazeteleri okurken

LOZAN

Bir gazetede şöyle bir başlık gözüme ilişti: «Lozan, nasıl imza edildi?»

Bu başlığın altındaki üç sü- tunluk yazıyı okumadan biliyo- rum ki makale, Lozan muahede- sinin imzasına ait tarihi hatıra- lardan ve nihayet imza merasi- minden bahşir.

Fakat ben bu «Lozan, nasıl

imza edildi?» başlığını görür gör- mez içimden yükselen cevabı derhal yapıştım: «Bunu bilmi- yecek ne var? Lozan muahedesi, hürriyet ve istiklâle aşık, vata- rının bütünlüğüne kıskanç bir milletin iki büyük evlâdının, Ata- tırkle inönünün, dost düşmana, yâr ve agyara karşı başardıkları

zafelerinin bir müeyyidesi olarak imzalandı.»

Lozan muahedesinin büyüklü- ğü, ona imkân veren milletin de, milleti böyle bir neticeye ulaştı- ran baştuğuna da, muahedeçy Lo- zanda hazırlayan ve imzalayan devlet adaminin da büyük olma- larındandır.

Sadun G. Savaş

EDEBİ ROMAN:

Yazan: Francis de Croisset

TEFRİKA N. 25

Çeviren: Rezzan A. E. YALMAN

lerini geçirmek isteyen aksi tabiatlı kadın- lar. Yaşlanmağa yüz tutan bu iki hem- şiresinin hoppalığa ve havallığa karşı en küçük bir mûsamahalara bile yoku. Sonradan gör- müş oldukları her hallerden belli idi. Or- ta bir ailenin şirin ve şıhhalî kızları olduk- larından yirmi yaşında iken kolayca evlen- mişlerdi. Daha doğrusu Patricia, Lord Brand- mor ile evlendikten sonra Lindston hemşiresi Muriel'i istemişti. Lindston daha evvelleri Patricia'ya aşık. Fakat istikbal için Cap- taki banka müdürlüğünü kabul etmeye me- cbur olduğundan Patricia'dan ümidini kesmiş, avdetinde de sevdiği kızın Brandmor ile ev- lenmiş olduğunu öğrenmişti.

Kız kardeşinin evlendiğini Muriel, ona ha- ber vermişti. Hattâ bir akşam hemşiresinin aşkımlı teselli etmiş, teskin etmiş ve yemeğe alıkoymuştu. O akşam Muriel, Patricia'ya çok benziyordu. Lindston bir senedenberi sev- gilisini görmediği için bu benzeyişe aldı- nı. Çünkü Muriel kız kardeşi kadar güzel ol- makla beraber bilhassa o yokken kendisine pek benzer görünürdü.

Genç bankacı, Patricia'yı unutmak için en iyi çareyi hemşiresi Muriel ile evlenmekte buldu. Fakat kardeşinin düğününde bulun- mak üzere Mısrandan gelen Patricia'yı görün- ce ne kadar hata etmiş olduğunu hissetti ve çok üzüldü. Muriel, bütün bunların farkına varmadı. Fakat zeki Patricia, her şeyi his- setti.

Kız kardeşinin evlendiğini Muriel, ona ha- de hakikî bir kardeş muhabbeti ile bağlandı. Senelerce böyle yaşadılar. Bir gün kocası Lord Brandmor, Rahayang'a vali tayin edil- di ve Patricia oraya gitti. Bir müddet sonra Rahayang bankasının müdürü oldu. Patricia ne yapıp yapıp inşaatına buraya tayin etti- di. Muriel de ablasını çok severdi. Ona çok benzemekle beraber onun çirkin bir kopyesi olduğunu bilmiyen ve farketmiyen yalnız ken- disiydi. Bu benzeyişten dolayı çok itihâr du- yardı. Çünkü Patricia'yı cidden çok güzel bulurdu. Daima onunla eş giyinir, aynı şap- kaları intihap ederdi. Hattâ bunu farkeden dostlarına:

— Ben elbise ve şapka intihap etmekte hiç

zahmet çekmem. Abıama yakışan şeyler ba- na da yakışıyor. O kadar benziyoruz ki, de- ğil mi? Lady Brandmor kız kardeşinin bu sözlerine kızmaz, kendisini çok sevdiği için mûsamaha eder ve gülerdi.

Misafirlerin bir kısmı gelmişti. Robert ve Carter'ler odaya girdikleri zaman Lady Lind- ston'u bir koltukta dîmdik ve pek azametli bir tavrıta oturur buldular. Odrey'i görünce yerinden kımlıdır gibi yapıp ve himaye edici bir tebesşümle genç kadını selâmladı. Her- bert'e de nazik bir tavrıta:

— Sizi tekrar gördüğümde çok memnûm- bin başı Carter... Kocamı tanıyorsunuz, de- ğil mi? dedi.

Banka müdürü Lord Lindston, uzun boylu, zayıf, kır bıyıklı ve az sağı bir adamdı. Od- rey'i hayran bir tavrıta selâmladı, Herbert'in de elini sıkı.

Misafirler arasında bulunan General Gros- vray, kısa boylu, şıman karısı ile geldi. Bi- raz sonra Amiral Humphrey, sıksa vüvutu, düşük omuzlu, bozuk derişi karısı ile görin- di. Herbert bu kadar kibar adamı bir arada görünce hayran oldu:

— Bu kibar âleminde bulunmak ne hoş şey- diye düşündü.

Habuki aynı anda ev sahibesinin oğlu Ro- bert, Odrey'in kulağına gülerdi:

— Ne alelaceyip deve gibi herifler ve çir- kin kadınlar değil mi? diye fısıldadı.

(Arkası var)

SIYASÎ İCMAL

Amerikanın sulh şartları

Yazan: M. H. ZAL

R usyadaki Alman ileri hareketi muayyen bir safhaya varınca B. Hitler'in bir sulh teklifinde bulunacağına dair rivayetler var. Aacaba Al- manya böyle bir teklifle ortaya çıkarsa sulh yollarının açılması imkânı var mı?

Bu suale cevap aramak için nazari surette kafa yormağa lüzum yok. Amerika Hariciye- sinin çok nüfuzlu ve salâhiyeti- müstearı B. Vels iptidadan bu- nun cevabını veriyor: Amerika ve İngiltere harbi muayyen prensiplerin gerçekleşmesi için yapıyorlar. Bu prensipler kabul edilecek olursa harbe sırf kin ve nefret sevkile devam edilme- ne kimse cevaz veremez.

Dikkate lâyık olan taraf şud- ur ki B. Vels Hitler sisteminin yıkılmasını doğrudan doğruys bir şart diye ileri sürmüyor. A- merikanın sulh gayelerini Al- manya kabul edecek olursa Hit- ler sisteminin zaten cinahın mu- kadderatına ait bir manası kal- maz, bu mesele sırf Almanların halledecekleri dahili bir mesele haline iner.

Amerika Hariciye müstearı, silahların terkedilmesini, hakiki manasile bir milletler cemiyeti kurulmasını ve dünya yüzünde- ki ham maddelerin filân ve fi- lân memleketin inhisarı altından alınarak bunlardan her milletin müsavi surette istifade etmesini sulhun tabii şartları diye ileri sürüyor. Şunu da ilâve ediyor ki bu prensipler tam bir müsâ- vat esasına dayanacak ve silah- ları terketmek içinin tatbik edil- dip edilemediği her memlekette müsavi usul ve vasıtalarla mü- rakabe olunacaktır.

Almanya iyi niyetle sulh iste- yorsa ve dünya yüzünde tam müsâvat dairesinde yaşamaya razı oluyorsa bu yolda sulh şart- larını reddedebilir mi? Bugün belki... Fakat harp uzaklaş- ıyorsa bir gün gelecektir ki A- manya, böyle şartları reddede- mez hale gelecek ve o zaman dünya yüzünde gönül hoşluğu- na dayanır, bir sulh kurulabile- cektir.

Yalnız şunu unutmayalım ki hakiki bir sulh, ancak galip ve mağlûp kat'i surette belli olma- dığı zaman yapılabilir. Bir tara- kahir bir zafer kazanırsa delice- hurs ve nefretlerin önüne kimse geçemez.

Dedim ve ayrıldım. Kadın arkam- dan koştu. Lâlibali bir tarzda kü- çük adımı kağırdı:

— Hâlâ unutmadın mı? dedi.

— Neyi Madam? dedim.

— Yirmi beş sene evvel sana mart dediğimi?

— Söyliyen sizdiniz. Siz unutma- dınız da ben nasıl unutulabilirim ma- damcığım?

— Ben o gece haksızlık ettiğ- mi anladığımı için unutmadım.

— Ben de haksızlığa uğradığımı unutmadım.

Yemin ederim ki, ne bir kin, ne bir garaz tesirile bu taşrı dedigine koymadım. Sırf tahtesşuurunda ef- fekte olan noktanın benliğim üze- rinde yaptığı bir dürtişle bu kaba- lıkta bulundum.

Hayır! Bilelim ve insafılı olalım ki, her kin sayılan, kin değildir. Bunda tahtesşuurun büyük rolü vardır.

RADYO PROGRAMI

Bugünkü program

7,30 Program, saat ayarı, 7,32 Hafif parçalar (Pl.) 7,45 Ajans ha- berleri, 8 Hafif parçalar programı- nın devamı, 8,30/8,45 Evin saati.

12,30 program, saat ayarı, 12,31 Kemence - Viola - Kanun Triosu 12,45 Ajans haberleri, 13 Karışık şarkılar, 13,15/14 Karışık program (Pl.)

18 Program ve Saat ayarı, 18,03 Fasil heyeti, 18,30 Memleket posta- sı, 18,40 Radyo swing kuarteti, 19 (İktisat saati), 19,15 Radyo swing kuarteti programının devamı, 19,30 Saat ayarı, Ajans haberleri, 19,45 Klâsik Türk musikisi koro konseri, 20,15 Radyo gazetesi, 20,45 Solo şar- kılar, 21 Ziraat takvimi ve toprak malsulleri borsası, 21,20 Temsil, 22 Radyo salon orkestrası, 22,30 Saat ayarı, Ajans haberleri, 22,45 Ra- dyo salon orkestrası programının de- vamu, 22,55/23 Kapanış.

Türk Tarihinde Casuslar

Bu Patrik, bu yolda âhireti boylayanların üçüncüsü idi
Yazan: İhsan BORAN

- 32 -

Köprülü Mehmet Paşanın eğerde ve taşrada her tayfının ahvalını teccüssü edip haber getiren casusları vardı. Sipahilerin - Seydi Ahmet Paşanın Kaptan Paşalıktan azli ve Bosnaya gönderilmesi bahanesiyle - bir fitneye başlayacaklarını haber aldılar. (1)

Uzatılmıyalmı; Köprülü Mehmet Paşa bütün elebaşlarını öğrendi ve birer birer tevkif ettirerek canlarını cehenneme gönderdi. Valide Sultanın hattâ Padışahın şefaatine bile razı olmadı. Sadaret mühürünü padişaha iadeye kalkınca, Sultan Mehmet vezirini hürmetle karşıladı. Haklısın istediğin gibi hareketle serbestsin, sana itimadım var demekle iktifa etti. Köprülü Mehmet Paşa yabancılar hakkında da aynı tertibata lüzum gördü. Onların ahval ve hareketini öğrenmek için de memurları tayin etti. Devlet ve ordu sırlarını elde etmeğe uğraşan bu yabancılar tabii daha tehlikeli idi.

Bu yabancılar içinde ilk yakayı ele veren İstanbul Rum patriği oldu. Patrik cenaplari, Eflâk voyvodası olan (Kostantin Basarabja) gizli bir mektup göndermişti. Bu mektup, İstanbuldan kuş uçurtmayan dirayetli Türk memurları tarafından tutuldu, ve sadrazam Köprülüye arz edildi.

Köprülü Mehmet Paşa, patrik cenaplarını tevkif ettirerek huzuruna getirtti. Mektubu göstererek sordu: — Bu mektubu siz mi yazdınız?

Patrikte hoşafın yağr kesildi. Eflâk voyvodasına yazdığı mektubu Köprülü'nün elinde duruyordu. Önce şaşırır. Ter bastı, fakat cevap vermiş olmak için:

— Malûmunuzdur, dedi. Her sene sadaka tahsil için böyle kağıt göndermek âdetimizdir.

Paşa kağıtları çıktı: — Fakat siz bu mektupta daha başka şeylerden bahsediyorsunuz. Sizin fikrinize göre, İslâmî sonuna yaklaşıyor, yakında bütün Türk menleketi hristiyanların eline geçecek, hristiyanlık hükümları olacaktı. Salıp ve çan eshabı, imparatorluğın yüksek mevkilerine geçeceklermiş. Buna göre, Eflâk voyvodası şimdiden hazırlar ve tedarikat bulunaymış.

Söyleyiniz bakalım, her sene topladığınız sadaka ile bu fesat ve düşmanlık fikirlerinin ne münasebeti var?

Patrikte şafak atmış, dizlerinin bağı gözülmüş, balmumu gibi sararmıştı. Dili tutulmuş gibiydi. Artık hayatından ümit kesmişti. Köprülü'nün kötlüler ve hainler hakkında nasırlı bir siddet gösterdiğini biliyordu.

Köprülü devam etti: — Sizin daha başka marifetleriniz de var. Bilmiyor muyum sanıyorsunuz?

Patrik, ihanet üzerine ihanet yüklenmek için:

— Hayır, dedi, bunda yanlışlıyorsunuz. Ben ruhani vazifeden başka hiç bir işle meşgul değilim.

— Ya öyle mi? Şimdi görürüz. Köprülü Rum patrikhanesinde derhal araştırma yaptırması ve buluncak şeylerin derhal huzuruna getirilmesini emretti. Bundan sonra Köprülü

hergün bir fikre

Ölü yıkayıcı

Bektaş babalarından birinin çok tenbel ve o nisbette unutkan bir uşağı varmış. Ne emredilse ya unuttur, ya da üşenir, hiç yapmaz başladığı işi de tamamlamamış. Bu yüzden çok söz işitir, dayak yer, fakat bu kusurlarını bir türlü terk edememiş.

Bektaş babası yine bir gün bu uşağı aksam yemeği tedariği için çarşıya gönderir. Uşak hem çok gecikir, hem de istenilen şeylerden çoğunu noksan getirir. Baba celâllenir. Bir kaç sille savurduktan sonra:

— Behey eşek, istidatlı adam istenilen şeyleri unutmak şöyle dursun, hattâ söylenilmesi unutulmuş herhangi bir şeyi bile düşünür, bulur ve alır getirir.

Der, bir sürü nasihat eder. Aradan bir kaç zaman geçer. Baba hastalanır, uşağından hekim ister. Biraz sonra, uşağın iki kişi ile geldiğini görür yine, gözlerini hiddetle bürür:

— Ulan eşekliği hâlâ bırakmadın mı, der. Anladım bunun bir doktor ya öteki kim?

Uşak cevap verir.

— Ölü yıkayıcı şeyhim.

(Dünkü Sayımızdan Devam)

— Efendi, bu sözlerinizi bir Lehliye yakıştırıyormuş...

Diye bağırırdım. Velhasıl aramızda ancak kılıçla fasledilmesi lâzım gelen bir mücadele oldu. Düello ettik. Onu alından yaraladım. Bir müddet yattı ve ayağa kalkar kalkmaz ilk işi hemen şatoyu terketmek oldu. Bîlahare, misafiri olduğumuz kontun yargı tahkikatı hiç te Zerneki'nin lehinde neticelenmedi. Her ne ise bu ralararın biraz çabuk geçeyim. Ortalık tabii halini alır almaz tekrar Krekova'ya döndüm. Zaman zaman isten uşak kaldıkça umumi bahçeye giderek biraz hava alıyordum. Bir gün bahçede, vaktiyle kız mektebinde gördüğüm sevimli oğlum matmazole rastgeldim. Eski halâvet ve cazibesini muzaaf bir surette muhafaza etmekte beraber büyümüş, hüsnü daha başka bir tekâmül ve inkişafa mazhar olmuştu. Kalbimin yine büyük bir heyecan ile çarpmağa başladığını duyuyordum. On beş gün sonra garip bir tesadüf bana, bu hayalî sevgilimin ismini öğretti. Krekova mahallinde oldukça şöhret kazanmış dost-

— Vasisinin oğlu genç Myerski ile... İşte, bak. Orada, nisanisim arkaşında ayakta duruyor. Alında, Avusturyalıları harp esnasında almış bir yaralanma nisanesi var.

Gösterilen şahsa dikkatle baktım ve elimle:

— Zerneki!.. Diye mırıldandım.

Burada, Marilla, mahkûmun hikâyesini keserek:

— Nasıl, Myerski kendisine Zerneki unvanını mı vermişti?

— Evet, Madam...

— Ve alındaki yara da Lehistan istiklâli için yapılan muharebe-

lerde alınmamıştı ha?

— Katiyen Madam... Çünkü o yarayı açan benim kılıcımdır.

Marilla muhtaribane içini çekti ve mahkûm hikâyesine devam etti:

— Onu gördükten sonra artık ki-

At yarışları

Geçen haftaki sürprizlerden sonra bu yarışlara rağbet çok fazlalaştı

Üçlü bahiste değişiklik var

Geçen haftaki yarışların sürprizli olması ve bahsimüsterekle- rin mühim denebileceği paralar vermeleri üzerine, bu haftaki yarışların çok fazla rağbet göreceklere muhakkaktır.

Organizatörler bu fırsattan istifade ederek, halka daha geniş imkânlar verebilmek için, üçlü bahiste, değişiklik yapmışlardır.

Şimdiye kadar giselerde el ile yazılan biletler kaldırılmış ve bu iş şu şekilde organize edilmiştir.

Bu haftaki üçlü bahis 4, 5 - 6 numaralı koşulardır.

Bu yarışlarda üçlü bahis oynayanacak meraklı, 4 üncü koşuda beğendiği hayvana bir bilet alacaktır. (Biletler hayvanların numaralarına göre alınacaktır.) Yarış bitip de, kendi numarası kazanan oyuncu tekrar aynı gişeye müracaat ederek, 5 inci yarışta seçtiği atın biletini alacaktır. Altıncı yarış başlarken, beşinci koşuda da eğer bilet kazanmışsa, gelip altıncı yarışta beğendiği bir hayvanın biletini alacak ve bu suretle üç hayvan üzerine oynamış olacaktır.

Biletler, giselerde değiştirilken, bir evvelki kazanmış olan biletin gişeye tevdi edilmesi şarttır.

Vaziyet böyle olunca; halk izdihamdan kurtulmuş olacak ve vakit kaybetmeyecektir. Bu buluş, halkın rahat etmesi bakımından çok yerindedir.

Gelelim bu haftaki yarışlara:

Birinci koşu, üç ve daha yukarı yaştaki yerli yarımkan İngiliz at ve kısraklarına mahsustur. Yarışa üç hayvan yazılmıştır. Bunlardan Poyraz ile İlhan Pren-

sin, Heves de Suat Karaoğlu'nun, Kanaatimizce, bu yarışa İlhan, Hevesi hırpalamak için girmektedir. Yarışın favorisi Poyrazdır. Atlar şu kilolar ile koşacaklardır: Poyraz (62), Heves (53), İlhan (51,50). Yarışın mesafesi 1600 metredir.

İkinci koşu Bu koşuya henüz İstanbulda koşmayan üç yaşında safkan Arap erkek ve dişi tayları koştacaktır. Kaydedilen hayvanlar; Süleyk, Gelgeç ve Kuruşdur. Bu yarışta favori bizce, Gelgeçtir.

Hayvanlar şu kilolarla koşacaklardır: Süleyk (60) kuruş, (60), Gelgeç (54,50), Mesafe: 1400 metredir.

Üçüncü koşu Bu koşuya, üç ve daha yukarı yaştaki ve bu koşuya gelinceye kadar kazançları 2500 lirayı geçmeyen safkan İngiliz at ve kısrakları gireceklerdir. Kaydedilen hayvanlar; Roi, Mimoza ve Mistr.

Bu koşunun favorisi kanaatimizce Mimozadır. Hayvanlar şu kilolarla taşıyacaklardır: Mis 70,5, Roi 65, Mimoza 63,50, Mesafe 2000 metredir.

Dördüncü koşu Günün en heyecanlı koşusu 7 hayvanın iştirak ettiği, dört ve daha yukarı yaştaki Araplar arasında olan hendikap koşusudur. Bu yarışa yedi hayvan girmektedir ve iki plâsesi bulunmak-tadır.

Giren hayvanlar şunlardır: Mührücan, Simri, Sevim (8), İshak, Budak, Karakuş, Kismet. Bu yarışın favorisi, birinci derecede Mührücan ve ikinci dere-

cede Simridir. Plâseler, Sevim (8), İshak üzerine toplanabilir.

Hayvanların taşıyacakları kilolar: Srasile: 59, 56 54, 53, 51, 50, 48 dir. Yarışın mesafesi: 1800 metredir.

Beşinci koşu Beşinci yarış, üç ve daha yukarı yaştaki İngilizler arasında olup kaydedilmiş bulunan hayvanlar da şunlardır:

Karanfil 68 kilo, Dandi 63 kilo, Komisar 62 kilo, Gonca 59,50, Yatagan 54 kilo, Abince-pouraux 52 kilo.

Bu yarışın favorisi Dandidir. Mesafe 1800 dır.

Altıncı yarış Günün son yarışı; iki yaşında olup kazançları 400 lirayı dol-durmayan yerli safkan İngiliz er-çek ve dişi taylarına mahsustur.

Bu koşuya; Karabiber 67 kilo, Demet 53,50 kilo, Gongadin 53,50, Buket 51,50 kilo olarak girmektedirler.

Yarışın favorisi Gongadindir. Mesafe 1000 metredir.

Bahsimüsterekleler Bahsimüsterekleler bu hafta şun-lardır:

İkili bahis: İkinci, dördüncü, altıncı koşulardadır.

Çifte bahis: Dördüncü - beşinci, ikinci - üçüncü - koşulardadır.

Üçlü bahis: Dördüncü, beşinci, altıncı koşulardadır.

Yarışlar bu hafta altı tane ol-duğundan başlama saati de 15,30 olarak kabul edilmiştir.

ATÇI

Dr. Nuri ERGENE

şuraya, buraya denkle, sandıklar ko-nulmuştu. Ne buraya girerken, ne de birinci kat salonunda kimseye rast-gemedim: Köşk sanki hâli idi. Bir kapıyı açtım. Şimdi onun, evet o, ha-yatından ziyade taziz ettiğim genç kızın odasında idim. Bu muattar, şuh ve temiz oda içinde, bütün hü-viyetini eriyor gibi idi. Buraya, ne maksatla geldiğini unuttum. Bir den, masanın üzerinde zarif, küçük bir madalyon gördüm. Bu madalyon-da sevgilimin, daha mektepte iken çik-artmış olduğu bir fotoğrafı vardı. Bunu uzun uzun kokladım, öptüm ve sonra, anı bir hisse galebe edemeye-rek alıp kalbimin üstüne sakladım.

Bu suretle bir cürüm işlemini bulun-duğumun bile farkında değildim. Ya-zık! Bu cehaletin cezasını ne kadar ağır çektim.

Bundan sonra neler cereyan etti? Jan Ravic ismini bildiğim gibi bun-ları da bilirsiniz. İleriye giren iki hizmetçi beni hırsız diye yakaladılar. Bir gün evvel tehhül etmiş olan Mi-yerski de gelip muhakemeye hazır bulundu.

(Arkası var)

İmralıdan haber:

Bu mahkûmlar adası, aynı za-manda bir iktisadî müessesedir

Geçen sene elde edilen 25 bin lira kârın bu sene üç misline çıkacağı tahmin ediliyor

Yazan: Mitat PERİN

Her şeyi bir an evvel öğrenmek arzusu ile, yeşermiş tarlaları geziyor, yer yer dikilmiş fidanların arasında doluyor, memleketin en modern çiftliklerinden birini andıran adayı bir anda öğrenmek istiyorduk.

Adliye Vekilimiz, adli meselelerde olduğu kadar, ziraat meselelerinde de büyük bir malûmat sahibi olduğunu gösteriyordu. Onu:

— Bu adada biraz tütün ekmeniz, ve yahut kozacılık yapırsanız her halde muvaffak olunuz, derken işitenler, cümlelerinin katiyeti arasında büyük bir ziraatçıyı görürler.

Adanın sarka doğru uzanan burunlarından birini süsleyen bir yeldeğirmenini görünce arkadaşlardan biri:

— Donkışotun değirmenine benziyor, dedi.

Bu adada, insan, hiç şakaya tahammül edemiyor, bir diğeri atılacak:

— Bu teşbih yerinde olmasa gerek, dedi.

Bakıştılar ve susu. Bostan görüyor, yanında bostan kılıbı var, değirmen görüyor, yanında değirmenlerin kılıbı var.

Sebzeler bahçesinde çalışanlar işlerinin yanında yatıyor. Harman dövenler, geceleri bile ekinlerden ayrılmıyorlar. Burada sanayi ve ziraat tabii kanun-lara uyuyor. Ziraatla uğraşan kırda yatıyor, sanatkârlar kovuşlarda, balıkçılar sandalları başında, hiç bir şey bu ada insanlarını normal hayat-ın çerçevesinden ayırmıyor.

Bir çarşafın altında oturduğumuz zaman ölmüşümde havuzu dolduran suyun nereden ve nasıl geldiğini so-ran Adliye Vekiline, Ceza Evleri mü-fettişi Cemil:

— Efendim, dedi, bu bir buluştur. Biraz yukarıda bulduğumuz bir ku-ların motoru takmak masraflı olacaktı. Mahkûmlar düşündüler ve bu çar-dafın altından toprağı kazarak ku-yunun dibine bir yol açtılar. Kuyu-nun dibi yüksek olduğundan su gayet kolaylıkla, hiç masrafsız akıyor.

Bu buluşa hepimiz hayret ettik. Biz olsak motorlar, makineler takar, hesaplar yapar, kısıtlar karıştırır, suyu elde etmeğe çalışırdık. İmralı'nı sânları buluş kabiliyetlerini de arttı-ryorlar, demek.

Sofraya oturduğumuz zaman bize yalnız adada istihâl edilmiş yiyecek verildi. Temiz temiz giyinmiş mah-kûmlar hiç bir kusur yapmadan ma-safirlerini ağırladılar. Yemeğin or-talarına doğru gelmistik ki, bir ince-sazın oynak nağmelerini duymağa başladık. İmralı'nın insanları eğlen-miye başlamışlardı.

Karadeniz çocuklarının titrek oyun-ları, Ege zeybekleri, cenup hudutla-rımızın millî oyunları sıralandı, ma-hkûmlar candan adamlar atfıca, İmralı adasında azmin ne kadar sağ-lam olduğunu görmek imkânını bul-duk. O azim ki, kaybolmuş bin va-tandaş cemiyete dâhil olarak ve-recek.

İmralıda sabah Pürüzsüz ve tatlı bir şarkı ile göz-lerimizi henüz güneşsiz bir semaya doğru kaldırdığımız zaman, İmralı-nın bir ağzından İstiklâl marşını ku-düğünü duyduk. Vatan duygu-su-nun İmralıdaki tezahürü kadar bu duygu hiç bir yerde kıymet bulma-mıştır.

Mahkûmlar hiç durmuyorlar. İm-ral ceza evi müdürünün dediği gibi onlar kendilerini büyük bir hazla çal-ışmaya veriyorlar. Türkçiyen hiç-bir yerinde bir kimse tam sekiz saat çalışmaz. İmralı'nın insanları tam sekiz saat çalışıyor.

Her şey var, İmralıda 44 çeşit il-yapılıyor. Mahkûmlar tepeden tırna-ğa, kendi yaptıkları kumaşla, bezi, ayakkabı ile giyiniliyorlar. Yedikleri ekmeğin kendi ettikleri buğdaydan, İmralı bu kadaria da kalmıyor. Bu racat ta yapıyor.

1936 senesinde Saracoğlu'nun Ad-liye Vekilliği zamanında 50 kişi ile kurulan bu adada, şimdi 901 insan bu yük bir gayenin hakikate erimesi için çalışıyor.

Bize izahat veren müessesenin kay-metli müdürü Esat Adil Müstecipoğlu:

— Bu sene, diyor, 200 ton buğ-day, 120 ton arpa, 80 ile 100 ton ra-sı muhtelif hububat, 20 ton tütün ile, 8 ton kadayıncı istihâl edecek-giz. Bu sene 100 ton kadar da buğ-day tutmamız muhtemeldir.

Bez tezgâhlarımız 240 metre de-ve enli dokuma bezi, çorap atışma-mız 50 bin çift çorap istihâl etti.

Sebzeler istihsalimiz kendimizi yurduktan başka istihlakımızın mislini de satıyoruz.

Geçen sene 25 bin lira kâr etmiş-bu sene bunun üç misli kâr elde et-bilmeliyiz.

Profesör Payot'un dediği gibi mahkûmlar cemiyete karşı olan bor-clarını öderken, ona yük te olmuyor-lar.

Adliye Vekilimiz Hasan Menemenci-çi ile adayı ekseriya yürüyerek ge-zan öküzlere arabalara binerek gez-mişleriz.

İleri bir ziraatla uğraşan mah-kûmların, yeşermiş tarlaları, bahçeleri görmek, büyük bir ha-zla çalışan mahkûmları seyretmek bizde büyük bir hayranlık uyandırır.

Bindiğimiz motörden balıkçıların balık çevirmelerini, gur gur çekme-lerini görüyoruz. Bütün bunlar bir ku-larımızın uşağında kaldığımız ta-biri hayattan başka nedir? Gece bu-lurda zaman merkeze koşulları un-dünde toplanan İmralı'lar, hafızla-rişmelerine başladıkları bir sırala-uzaktan bir tren düdüğü duyduk. Ce-nin karanlığında feryat eden bu sa-sin mahkûmlar arasında bulunan lo-komotifinlin tahassürünün İmralı-ı, olduğunu söylediler. Ses yaklaştık-ça yaklaştı. Kalabalığın ortasından ge-tti. Yine uşağa doğru gitti. Bir an-ınun tiz sesini takip ettik. Sonra ne-zarlarımızı etrafı çevirelimiş me-yen-nin ortasında yere diz vuran zeybe-klere doğru çevirdik.

Bir çanın karanlığın içinde çın-layan sesini mültekap İmralı'nın insa-nları birer birer çekildiler. Köş-ürkları, kimi değirmenine, kimi su-ğuna yatmağa gitti. Merdivenle-rikeren ilk geldiğimiz gece bir sa-sonra İmralıdan ayrılacağın haberi al-dığımız bir mahkûmla karşılaştık.

— 23 kaldı, dedi.

Bundan anladım ki, bu adam mi-yete girmek için acele ediyor.

Mitat PERİN

Tashih

Dünlük sayımızda, «Günahkâr» dan ve çocukları başlıklı yazı-mı aztez Tahsin Berkandandır. Muh-tarim imzası her nasılsa unutulmuş. Özür dileriz.

hergün bir yemek

Çay böreği

Altı yumurtaya 150 gram iyice kaynatılmış çay suyu, 150 gram da kaymağı alınmış yağ-gurdu bir tencerede çarpararak bir-birine yediriniz. Dört ye-mek kaşığı zeytin yağı, bir kaç kaşığı karbonat, tuz ve toz şeker katıp bir tahta kasıkla iyice karıştırınız. Buna, ka-ymıkta buğday unu ile bu-mun altında bir miktarında nar-sı ve patates unu katarak, pa-kılat olamamak şartile yoğurtu-nuz. Hasi olacak hamuru ya-muz müsaavi parçaya ayırınız. A-mın rularına erimiş ve sıcak ter-yağı sürerek tekrar aynı yağı-yıyoğur sürülen yağı içirildi-ten sonra oklava ile hamur ta-tasına veya bir tepsisi arkasın-a serperel dört köşe açınız. Ortalarına maydanozlu peyni-koyup kapayınız. Kapalı tara-ları alta gelmek üzere yağlı ka-ğıda tepsiye diziniz. İki yumur-ta bir kaşık tere yağı çarptıkta-sonra bir fırça ile böreklerin-üzlerine sürünüz ve fırına ve-riniz. Çay böreği, hem ge-rem de yemek sofralarında ri-lebilir.

yoktoremuz diyorki:

AYAK UYUŞUKLUĞU

Bir okuyucumuz, ayağının uyuşu-ğunu, ağrıdığını, aldığını ilâçlara ra-ğmen, hastalığın bir türlü iyi olma-dığını yazarak bunun çaresini bizden soruyor.

Azadan herhangi birinin uyuşma-sına bir sürü sebepler vardır: Fakat bu sebeplerin en başlıcası ayak da-marlarının bir bozukluğa uğraması dolayısıyla bacağın, devamlı ya mu-vakkat olarak, iyi beslenememesidir.

Bu halin basit bir şekli her gün başımıza gelir. Kazanmıyorkı esnasın-da, bir kolumuzun veya bir bacağın-ızın üstüne yatmış olduğumuzu ha-trırlayınız. Vücudümüz, uzun bir müd-det, bu uzvu tazyiki altında bulun-duğunda için burada kan dolaşması bozukluğa uğrar olur. O zaman ba-cak veya kolda tuhaf bir uyuşukluk başgösterir. Bu esnada karnıcalanma ile beraber az çok ağrı da vardır. İşte

bu hal, kansız kalan sinirlerin bir nevi feryatından başka bir şey de-ğildir. Tazyik ortadan kalkınca uyuşu-kluk ta uzun müddet sürmez, zail ol-ur.

Bacakları veya kolları besleyen kan damarlarının bazı hastalıklar dolay-ısıyla bütünlük daralır ve ya tikan-dığını tasavvur ediniz. İşte o zaman da aynen böyle iyi beslenemeyen u-zuvda sık sık karnıcalanmak ve u-yuşmalar görülmesi pek tabiidir.

İhtiyar insanlarda vücudun damar-larını sertleşip bedenkeli kan dolaşma-sı yolunda olamadığı için, ayak ve kol gibi kapten uzak nahiyelerde u-yuşukluklar çok görülür.

Bel kemiginin içindeki munda ilik ten çıkıp, kalça tarafından, bacağa giden büyük bir sinir vardır. Onun litihaba uğraması hallerinde de evve-lâ ayakta bir uyuşukluk olur. Bu u-

yarıdan birisile Vierj kilisesine gir-miştim. Orada, sevgilimi mütevekkil-lâne bir huşu ile diz çökmüş, dua etmekte gördüm. Heyecanım o kadar siddetli idi ki, dostum bile farkına vardi ve müsteziyane:

«Ne oluyorsun? Yoksa matmazel Oviçimska seni efsunladı mı?» dedi.

— Matmazel Oviçimska isminde bi-rini tanıyıyordum. Cevabını verdim.

— Bu, şehrimizin en güzel kızla-rından birisinin ismidir. Kendini, o-na aşık olmaktan sakın azizim. Çün-kü pek yakında evlenecek...

— Ah! Evlenecek mi?

— Vasisinin oğlu genç Myerski ile... İşte, bak. Orada, nisanisim arkaşında ayakta duruyor. Alında, Avusturyalıları harp esnasında almış bir yaralanma nisanesi var.

Gösterilen şahsa dikkatle baktım ve elimle:

— Zerneki!.. Diye mırıldandım.

Burada, Marilla, mahkûmun hikâ-

yesini keserek:

— Nasıl, Myerski kendisine Zer-neki unvanını mı vermişti?

— Evet, Madam...

— Ve alındaki yara da Lehista-n istiklâli için yapılan muharebe-

lerde alınmamıştı ha?

— Katiyen Madam... Çünkü o ya-rayı açan benim kılıcımdır.

Marilla muhtaribane içini çekti ve mahkûm hikâyesine devam etti:

— Onu gördükten sonra artık ki-

— Zerneki!.. Diye mırıldandım.

Burada, Marilla, mahkûmun hikâ-

yesini keserek:

— Nasıl, Myerski kendisine Zer-neki unvanını mı vermişti?

— Evet, Madam...

— Ve alındaki yara da Lehista-n istiklâli için yapılan muharebe-

lerde alınmamıştı ha?

— Katiyen Madam... Çünkü o ya-rayı açan benim kılıcımdır.

Marilla muhtaribane içini çekti ve mahkûm hikâyesine devam etti:

— Onu gördükten sonra artık ki-

— Zerneki!.. Diye mırıldandım.

Burada, Marilla, mahkûmun hikâ-

yesini keserek:

— Nasıl, Myerski kendisine Zer-neki unvanını mı vermişti?

BAŞ
MAKALEDEN DEVAMBolluk içinde
darlık

(Başı 1 incede) +/+

hat rahat at oynatan tufeyli mahlûklar bulunduguna ve bunların hem müstahşili, hem müstehliki eddiğine bundan açık bir delil olur mu? Heybeliada bir manav tanyorunur ki, bana karpuzun tanesini beş, on gün evvel otuz beş kuruşa satıyordu. Tesadüfen tam o sıralarda o manavın karpuz dolu bir manavın sahibile konuşmasına kulak misafiri oldum. Manav, mav nadaki karpuzlara yetmiş lira veriyor, diğeri seksen lira istiyordu. Pazarlık uymadı, mavna sahibine yaklaşıp karpuz mavna kaç karpuz olduğunu sordum. «Altı yüz elli» diye cevap verdi. Hesap ettim. Karpuzun tanesi Heybeliada iskelesinde on bir kuruşa mal oluyor, dükkanda 24 kuruş fazlasına satılıyor. Buna ihtikâr demek bile fazla, ağıktan açığa soygunculuk değil de nedir? Bunlar gözüme çarpan bir, iki basit misal...

Muhtekir ve tufeyli her yere sokuluyor, malı kapatmak, gizlemek, piyasaya az, az çıkarmak suretile bolluk içinde zorla darlık yaratıyor. Bu nikaplı düşmana karşı tam bir seferberlik yapma hareketi geçmek lâzım gelmez mi?»

Elbette gelir. Bize kalırsa bu güne kadar hükümet pek iyi niyetler göstermiş, fakat usul bakımından kırtasi sahadan çıkmamıştır. İhtikârı karşı mücadele, kırtasi usullerin çerevesi içinde, memur zihniyeti ile yapılamaz. Muhtekirin ve tufeylinin nikabını düşürmek, onu kendi silahlarıyla mağlûp etmek lâzımdır. Bunun için en iyi yol hükümetin namuslu tüccarları harekete getirerek fenalikle çarpışmak mesuliyetini kendilerine bırakması ve miktarda cidden mahdut stokları Ticaret ofisine satın alarak memleket bakımından en mübrem ihtiyaçlara hasretmesidir. Bir taraftan da mevcut olmayan maddelerin ikamesi meselesinde hükümet, teşkilâtının tetkikler yapması ve halka yol göstermesi faydalı olur.

Eski valiler eşkıya takibinde daima eşkıyanın mert ve namuslularını arayarak kır serdarı yaparlarmış. Tüccarı eşkıyaya benzetmek istemiyoruz, fakat aynı kıyasla muhtekir tüccarın hakkından memurların değil, ancak namuslu tüccarın gelebileceğini söylemek isteriz. İhtikârı ait mücadele, her ihtisas sahasında tüccarın müsterek mesuliyeti altında yapılsa ciddi semereler verebilir.

B. Roosevelt, harbin doğruduğu iktisadi ihtiyaçları karşılamak için teşkilât kurduğunu zaman bir tek devlet memuru kullanmamış, hep iktisadi hayatın ameli ihtiyaçları arasında pişenlerden istifade etmiştir. Roosevelt'in pek doğru bir yol tuttuğu az zamanda elde edilen semerelerle sabit olmuştur.

Ahmet Emin YALMAN

Ofi ajansına
göre

(Başı 1 incede) *—*

Londraya götürmekte idi.

İspanyada

Seville, 24 (A.A.) — Ofi: Şiddetli sıcaklar temaur 52-yüzünden Seville ve varoşlarında Punta-del-Verde'de topçu obüs doldurma atelyesinde bir yangın çıkmıştır. Yangın, üç barut deposunu berhava ettirir. Bir zabıta bir çok küçük zabıt ve kırk er, kaybolmuştur. Telef o-lanların hakiki miktarı henüz malûm değildir. İnfilâklar, bir çok evleri harap etmiştir. Cam kırıkları ile bir çok kişi yaralanmıştır. Şimdi Punta-del-Verde'nin etrafında bir emniyet kordonu vücutte getirilmiştir.

tayyareler 7000 tonilâtuluk bir petrol gemisi diğer bir ticaret vapurundan mürekkep diğer bir kafilere hücum ederek petrol gemisine iki torpil isabet ettirmiştir. Vapura tamamille kaybolmuş nazirle bakılabilir. Diğer bir torpil de kafilere refakat eden torpido muhribinin arka tarafına isabet ederek muhribi ciddi surette hasara uğratmıştır.

Reutere göre

(Başı 1 incede) (X)

manların ileriyemedikleri anlaşılıyor.

Smolensk'in şarkında muharebeler olduğu bildirilmektedir. Cephenin bu mntakasinda hat sabitleşmekte olduğu benziyor. Alman askerlerinin burada siper kazdıkları haber alınmaktadır.

Cenupta, Kief'in zikredilmesi çok manalıdır. Ve Alman iddialarının yalanını gösterir. Çünkü Almanlar bir hafta evvel Kief'i zaptettiklerini bildirmişlerdi.

Diğer taraftan Ruslar ileri Alman kollarını geri atıklarını bildirmişlerdir. Ruslar Zimor etrafında muharebeler olduğunu bildiriyorlar. Bu şehir, Kief'in 160 kilometre garbindadır ve Rus iddiası doğruya benziyor. Bu istikamette Almanlar on günlük çetin muharebelerden sonra ancak 80 kilometre kadar ilerleyebilmişlerdir. Daha cenupta Bug nehri istikametinde ise Macar ve Rumen mütefiklerle birlikte 150 kilometrelik bir terakkî kaydedilmişlerdir.

Nazilerin maddi ve manevi bir kinliği herhalde büyük olacaktır. Çünkü, kolay bir zafer ve seri bir netice ümitlerinin boşa çıkması kadar askerlik maneviyatını ve insicamını bozan bir şey olamaz. Şimal müntehasında Finler bazı terakkiler kaydetmiş benziyorlar. Fakat şimdiye kadar Leningrad ciddi bir tehdit altına düşmüş değildir.

Bu harp Almanya ve İngiltere'nin münhasır kalacağı benzeniyor. Dünyanın diğer kıtalarını da harp sahasına sokacak gibi gözüküyor.

Avrupada dolaşan sayılara göre Almanya harp dışında kalan yegane iki emleketi de, yani Türkiye ve İspanya'ya da harbe sürüklemek üzeredir. Yakında bunlardan birisine veya her ikisine birden taarruz edecektir. Bunun saiki ise ya nefse fevkalâde itimaddır, yahut da ümitsizce bir harekettir. Çünkü bu gibi tebeşşürlerde yeni firkaları kullanmağa hazırlanıyor demektir. Halbuki kıyasat, bitirmek için belki de bütün firkalarını kullanmak mecburiyetinde olduğu Rus harbinin neticesini beklemesini ıcap ettirir.

Şimdi Japonya Hindiciniye bir ultimatom vermiştir. Japonların bu memleketi işgal etmek istedikleri anlaşılıyor. Bu takdirde böyle bir ihtimale karşı hazırlanmış bulunan Büyük Britanya ile Amerika Japonya'ya ilân harbedeceklerdir. Rusların hattı hareketi de çok mühimdir. Rusyanın Sibirya, deniz, kara ve hava kuvvetleri ayrı bir teşkilâtı tabidir ve ayrı üsleri ve fabrikaları vardır. Daha bundan bir kaç sene evvel Ruslar Japonları fevkalâde ciddi bir mağlûbiyete uğratmışlardır.

Sovyet hava kuvvetleri Vladivostok'tadır. Burası Tokio'nun Kolayca bombardıman edilmesini mümkün kılacak derecede yakın bir yerdir.

Şanhors

(Başı 1 incede) +—

vete idi. Bir bombanın tam isabetle düştüğü görülmüştür.

Brest'de bulunan Gneisenau ile La pallice'de bulunan Schanhors'ta dün akşam ve bu sabah yeniden şiddetle hücum edilmiştir. Cherbourg limanı da şiddetle bombardıman edilmiştir. Zırhlılara bir çok tam isabetler kaydedildiği gibi her üç liman da ciddi hasara uğramıştır.

★

Kahire, 24 (A.A.) — Ortasark İngiliz hava kuvvetleri umumî karargahının tebliği:

İngiliz bombardıman tayyareleri ve donanmaya mensup tayyareler tarafından 22 temmuzda Pantellaria açıklarında bir düşman vapur kafilisine karşı bilhas, sa muvaffakiyetli bir hücum yapılmıştır.

Dört ticaret vapuruna bir miktarda torpido muhribinden mürekkep bir kafilie görülmüş ve bombardıman tayyarelerimiz kafiliedir.

Leningrad bölgesinde vaziyet daha karanlıktır. Fakat Ruslar iyi tahkim edilmiş bölgede Alman tazyikının muvaffak olacağını zannetmemektedir.

Leningrad, yalnız batı cənubundan tehdit ediliyorsa da Sovyet kıtalarının kısmî kullisi Pskof etrafında muannidane mukavemet etmektedir.

Almanlara göre

(Başı 1 incede) —X

de Moskova'da mühim askeri ve iktisadi tesisata her çapta bomba atılmışlardır.

B. Stalin'in büyük oğlu Berlin, 24 (A.A.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

Alman matbuatı Stalin'in büyük oğlunun şark cephesinde esir edildiğini haber vermektedir.

Moskova bombardımanı

Berlin, 24 (A.A.) — 22 - 23 temmuz gecesi Moskova üzerine kitle halinde yapılan hava taarruzuna dair D.N.B. ajansı aşağıdaki mütemmin malûmatı vermektedir:

İlk taarruzda çıkarılan deşetli yangınlar hâlâ devam ediyordu. İkinci taarruzda atılan bombalar bu henüz sönmemiş yangınların civarına düşmüştü. Öyle ki yangınları söndürmek için çalışan işleri bırakmak mecburiyetinde kalmışlardır. Bu ikinci taarruz da Sovyet hükümet merkezinin askeri ehemmiyetteki hedeflerinde çok büyük yangınlar çıkarmıştır.

Moskovanın merkez garlarına düşen bombalar, cephe ve geri deki endüstri mntakaları ile olan münakalâtı en ciddi bir tarzda sekteye uğratmıştır. Muhasamata takaddüm eden son aylara kadar fevkalâde bir gayretle inkişaf ettirilen bir çok işe müesseseleri Alman taarruzlarının hedeflerinden biri olmuştur.

Moskovanın umumî Sovyet endüstri istihsalâtındaki hissesi, bazı şubelerde yüzde yetmiş beşi bulmaktadır. Alman hava kuvvetlerinin Moskova'ya yaptıkları mükerrer akınlarda mühim silah ve ağır endüstri tesisatı hasarlara uğratılmıştır.

General Wavel

Şanghay, 24 (A.A.) — D.N.B. nin muhabiri yazıyor: Sinyam Pao gazetesinin verdiği malûmata göre General Wavel, pek yakında Moskova'ya gidecektir.

General Wavel, Almanların Sovyet Rusyada ilerlemesi dolayısıyla müsterek bir müdafaa cephesi tesis etmek için Sovyetler Birliği ile müsterek bir müdafaa cephesi tesis etmek için Sovyetler Birliği ile Hindistan arasında askeri bir işbirliği temini maksadıyla Sovyet askeri seferlerle görüşmeler yapacaktır.

Sovyetlere göre

(Başı 1 incede) *—*

otomobil, 300 motosiklet, 32 zırhlı otomobil, 25 top, 8 torpil makinesi ve diğer silahlar igtinam olmuştur.

23 temmuz günü Sovyet hava kuvvetleri düşmanın zırhlı birliklerine ve tayyare meydanlardaki tayyarelerine mütemerkiz darbeler indirmişlerdir.

Baltıkta

Moskova, 24 (A.A.) — Tass ajansına göre Baltık denizinde bir kafilieyi yakalayan Sovyet tayyare ve destroyerleri düşmanın on vapurunu batırmışlardır. Bu on gemiden beşini destroyerler batırmıştır.

Smolensk hâlâ Ruslarda

Londra, 24 (A.A.) — Reuter: İyi bir kaynaktan öğrenildiğine göre Alman propagandasına ve başkumandanlığı haberleri hilâfına Smolensk hâlâ Rusların elindedir.

Bir kaç gün evvel bu şehir banliyösüne varan Alman kıtaları püs-kürtülmüştür. Halen salâhiyetli müşahitlerin intibarı, bu şehre müteveccih ikinci büyük Alman taarruzunun da erimekte olduğu merkezindedir.

Rus kıtaları, Smolensk'i Moskova-

ya bağlayan ve adedi adedi az olan yollarda bir çok münâlar vücutte getirmişlerdir. Almanların Moskova'ya cepheden bir taarruzda muvaffakiyet ihtimali olmadığın anlaşılar milletlerine ilk hedefin Moskova'yı zaptetmek değil, Sovyet ordusunun Moskova önünde imhası olduğunu izaha çalışmalarının başlıca sebeplerinden biridir.

Leningrad bölgesinde vaziyet daha karanlıktır. Fakat Ruslar iyi tahkim edilmiş bölgede Alman tazyikının muvaffak olacağını zannetmemektedir.

Leningrad, yalnız batı cənubundan tehdit ediliyorsa da Sovyet kıtalarının kısmî kullisi Pskof etrafında muannidane mukavemet etmektedir.

Moskova, 24 (A.A.) — Üstüste üçüncü gece olarak Moskova'yı bombardıman etmek üzere Sovyet hükümet merkezine yaklaşan Alman tayyareleri dafî bataryalarının şimdiki kadar görülmüş bir derecede şiddetle ateşle karşılaşmışlardır.

Dün gece yangın gözelleri ve itfaiye yeniden mükemmel bir surette çalışmışlar ve ehemmiyetli bir kaç yangını müstesna, çıkan yangınların hepsini söndürmüşlerdir.

Japonya

(Başı 1 incede) *—*

lesine dair görüşmeler yapıldığı haber veriliyor.

Dün akşam, Vişi'nin Japonlara karşı müsaadekâr davrandığını söylemiştir. Bu görüşmeler buna bir formül bulmak için olsa gerek...

Japonların Vişi'ye bir ultimatom verdikleri bildirilmiştir. Vişi resmi mehafili bunu tezkir ediyor.

Japonyanın Vaşington büyük elçisi dün akşam, Amerika Hariciye müsteşarı B. Velles ile yarım saatlik bir görüşme yapmıştır. Amiral, mülâkattan sonra gazetecilere demiştir ki:

«Amerika ile Japonya arasındaki münasebetlerin gitgide iyileşeceğini ümit ederim. Haber alındığına göre, Amiral Namora B. Velles ile Uzaksark vaziyeti ve bilhassa Hindicini esesini görüşmüştür.

Roma radyosu bugün, Fransa ile Japonya arasında bir anlaşma varıldığını bildirmiştir.

Japonyanın Hindicini macerasına Amerikalıların müsterek olarak iktisaden karşı koyacakları anlaşılıyor. Japonyanın, Pasifikte Amerikanın menfaatlerine aykırı hareketine karşı yapacağı üç tedbir vardır:

1 — Amerikada altın mubayaaatını durdurulması,

2 — Japon matlûbatının durdurulması,

3 — Japonya'ya yapılan esaslı ihracat üzerine ambargo konulması.

Amerika bu tedbirleri alırsa Japonya, yalnız Hindicinde değil, Çinde de müşkül bir duruma düşecektir...

(Radyo Gazetesi)

★

Japon vapurunda bomba

Vaşington, 24 (A.A.) — Herald Tribune'in hükümet mehafilinden vaki istihbaratına göre Panama kanalından geçmesine mümanaat edilmiş olan bir Japon vapurunda saatli bomba bulunmuştur.

Singapur, 24 (A.A.) — Singapur'a gelen yolcuların söylediklerine göre, bütün Fransız ticaret gemilerine dört, beş gün evvel Hindicini limanlarından ayrılmaları emredilmiştir. Bu tedbirin sebebi bilinmiyor.

Türkiyeye
Alman tazyığı

(Başı 1 incede) (—)

İlarna ister Türkiye yolile, isterse Karadeniz yoluile olsun varabildikleri takdirde çok büyük bir sevkölcey avantaftı elde etmiş olacaktırlar. Fakat bu iki şeklin her ikisinde de Almanların Türkiye'nin teşriki mesaisini elde etmeleri lâzımdır.

Türkiyenin Alman kıtalarının Türk topraklarından geçmesine nasıl muhalefet etmekte olduğu ise malûmdur. İtalyan filoşu bakiyesinin Alman subaylarının idaresinde olarak Karadenize geçmesi Rusya için vahim bir tehlike teşkil edebilir. Bu vaziyet, son günlerde Ankara hükümeti üzerine Alman tazyikinin neden dolayı arttığını izah etmektedir.

Salâhiyetli İngiliz mahfilleri, Türkiyenin evvelce müşkül zamanlarda bir çok defalar ispat ettiği dürtü hatırı hareketi hakkında büyük bir itimat beslemekte, fakat bu bölgedeki Alman tasavvurları hakkında mevcut bazı endişelerini de gizliylemektedirler.

★

Berlin, 24 (A.A.) — Yarı resmi bir mēbaddan bildiriliyor:

Alman elçilerinden M. Cladius'un halen Ankara'da bulunduğuna hakkında yabancı memleketlerde dolaşan sayıyalar hilâfına olarak mumalliyahın Türk devlet merkezinde bulunmadığı ve gıktanberi Ankara'ya gitmemiş olduğu hariciye nezareti mahfillerinde bildirilmektedir.

Bundan başka Alman siyaset mahfillerinde bu münasebete yapılan bazı telmihlerin de nazarı dikkati celbedecek mahiyette olduğu beyan edilmektedir. Bu imalara göre M. Cladius, Ankara'daki mevhum ikameti esnasında Alman kıtalarının Türkiye'den geçmesini temin etmek maksadıyla bir takım müzakerelere girişmiştir. Bu gibi müzakereler cereyan ettiğine dair olan iddialar burada tezkir edilmektedir. Berlin mahfillerine göre bu haberi uyandıran Cladius'un maruf bir şahsiyet olmasından istifade ederek mezkûr sayılara bir hakikat kokusu vermek istemişlerdir. Tamamile yalan olduğu anlaşılan bu haberin bir tercihe balonu olduğuna şüphe yoktur. Londra, bu gibi haberleri yaymakla kendi bazı siyaset maksatlarına bir zemin hazırlamak istemiştir. Bu suretle İngilizler, bazı niyetlerini daha tabii göstereceklerini zannetmişlerdir.

Vali, Kaymakam ve
Nahiye müdürlerine
birer ev tedarik
edilecek

Ankara, 24 (Telefonla) — Vali, kaymakam ve nahiye müdürlerinin gittikleri yerlerde oturacak yer bulamıyarak şunun bunun yardımına muhtaç olmaları dolayısıyla bu memurlara Hususi idarelerce birer ev tedariki için hazırlanan talimatnamenin bazı maddeleri tadiilata uğramıştır. Yeni talimatnameye göre emvali metruke ve milliyeden matlûba muvafık bina tedariki mümkün bulunmayan yerlerde Hususi idareler tarafından bu mülkiye amirlerine birer ev yaptırılacaktır.

Yalnız mülkiye memurlarının ıka metine tahsis edilecek bu binaların yapılabilmesi için vilâyetlerin malî vaziyetlerinin müsait olması şarttır. Yapılacak binalardan valilere ait olanlar 25, kaymakamlara tahsis edilecekler de beş bin lirayı geçmeyecektir. Nahiye müdürlerine ise muhitin icaplarına göre ve kendilerine yetecek kadar birer bina temin edilecektir. Mülkiye memurlarının ikametlerine tahsis edilecek binalar için vilâyet umum meclisleri aylık bir icar bedeli tayin edecek ve bu bedel alâkadarlar tarafından umumî muhasebe veznesine her ay muntazaman yatırılacaktır.

Rusların Almanya, İtalya ve Macaristandaki sefaret erkânı Erzurumda

Erzurum, 24 (A.A.) — Sovyet Rusyanın Almanya, İtalya ve Macaristandaki elçilik memurlarından müteşekkıl 146 kişilik bir kafilie çünkü trenle sehirimize gelmişlerdir. Misafirler sehirimizde iki saat istirahatden sonra otomobillerle Sankamışa müteveccihen yollarına devam etmişlerdir.

yazılardan bahsetmiş ve bu halde-rın Lozanla nasıl yıkıldığını tebarüz ettirmişler.

Mekki Gelenek'lerden sonra muhtelif hatipler söz alarak Lozan hakkında konuşmuşlar ve merasim bu surette saat 18,30 da nihayete ermiştir.

İkincisi Lozan denilince daima İsmet İnönü'yü şükran ve itharla anmak her Türk için bir vazifedir.

Bugün de başka milletlere gıpta ettirecek surette milletimizi sulh ve selâmet yolunda yürüten Lozan kahramanı Büyük Şefe sonsuz saygı ve şükranlarını sunarak bu vazifeyi yapıyor.

Sözlerine nihayet verirken bize bu mesut günleri yaşatmak için kanlarını, canlarını feda etmiş kahraman Türk evlâtlarının mübcecel hatıralarını hürmetle anar, hepinizin bayramını kutluyorum.

Profesör Tahir Taner'den sonra Baro reisi Mekki Gelenek de Lozan'dan evvel ecebillerin hak ve imti-

Lozanın Yıldönümü

(Başı 1 incede) X

Rektör Cemil BülseL nutkunda demıştır ki:

«Bugün Lozanın 18 inci yıldönümü. 18 yıl evvel Lozan Üniversitesi'nin merasim salonunda bugün imzalanan bu anlaşmayı Türkiye Büyük Millet Meclisi namına, başmurahtas sıfatile imza eden Milli Şefimiz yurd-â döndüğünde memlekete en büyük hizmeti olan bu müesseseye imza ettikleri kalemi hediye etmişlerdir.

Bu günü Üniversite her yıl candan tezahüratla kutular.

Lozan memleketi sağlam ve gerrefli bir barış getirmiştir. Bu itibarla Lozan günü barış gündür. Lozan istiklâl ve hâkimiyet gündür.

Türk milletinin hâkimiyet ve istiklâl Lozanda çetin bir savaşıla koparıp alınmıştır. Bunun için Lozan günü zafer gündür.

Bütün dünyanın hemen iki yıldanberi harp ateşle kavrukluduğ bugünkü barışın ne demek olduğunu daha iyi anlatabilmek için Rektör yakın tarihlerden misaller getirmiş, Osmanlı imparatorluğunun evvelce yaptığı bir çok muahedelere temas etmiş ve ezime demiştir ki:

Küçük Kaynarca muahedesi tamamilen Rus diktasıdır. Rusların Yeşilöyde kadar gelerek ve orada zaferlerinin hatırasını büyük bir âbide ile yerleştirmek için Çarlık Rusyanın diktasıdır. Fatihin kuvvet ve kudretle zaptettiği bu şehre Fatihin yolundan girmek isteyen Grand Dük emeline muvaffak olamadı. Dolma-bahçeye deniden gelerek padişahla erada konuşt.

Rusların 1878 senesinde giremedikleri İstanbul Rusların mütefikleri girdiler.

Abdullah Şeref merhum, bir gün Büyük Millet Meclisi kürsüsünde gözlerinden yaş akararak şunları söylemişti:

«Yogurtçudan Silivri yogurdu akıyordum. Sordum, yogurt böyle neden pahir?»

Yogurtçu da cevap olarak: Silivri artık Türkiye'de değil, Oradan gelen yogurtlardan gümrük resmi alınır da oradan» demiş.

Uçları gökleri delen minarelerle İstanbul, 5 asır Türk hâkimiyetinde olan Boğazlar, güzel Edirne, Akdeniz

incileri, Giresun, Trabzon, Rize, kahraman diyarı Erzurum, Kars, Her köyünde bir kaç kahramanın adı yazılan bütün Anadolu iki buçuk vilâyet halinde bırakılan Türkiye bğulmuş bir Türkiye idi.

Bon imza edilen vesikada bütün imkânı vardı.

Türkün dâhi evlâdı, eşsiz kahraman Atatürk'ün emri altında kıyam eden Türk milleti bunu yırttı.

Lozanı istiklâl günü olarak kabul ediyoruz. Bir insan şerefsiz, bir millet ise istiklâlsiz yaşayamaz.

Sevgi ve saygısını gönüllerimizde ebedi taşıdığımız Ebedi Şefimiz Fransız murahhasna:

— İstiklâl bizim üzerimize aldığımız vazifenin bütün ruhudur demisti. Onun için kurtuluş savaşımın bir adı da İstiklâl savaşındır. Lozan aynı zamanda bir zafer gündür.

Türkler Muhaçta bir zafer kazanmışlar. Bu zaferin erdesinde Türkler için Avrupa'da ittifakile övülmüş hismından korkulan büyük bir devlettir, sözü yerleşti.

16 ncı asırda Muhaç ne kadar büyük bir zaferse 20 ncı asırda da İnönü, Dumlupınar o kadar büyük bir zafer ve Lozan siyasi bir zaferdir.

Türkiye bugün de ittifakile övülmüş itfari devletler arasında artan bir cümhuriyettir.

Lozanda imza edilen 18 vesikanın 18 inci yıldönümünde, 18 milyon Türkiye ait Üniversite namına, İnönü'ne minnet ve şükran duygularını sunarım.

Rektörden sonra kürsüye gelen profesör Tahir Taner, Lozanın hukuk bakımından ehemmiyetini tebarüz ettirmiş ve demiştir ki: Lozan muahedenamesinin imza olunduğu gün pek hayırlı, çok mübarek bir gündür. Aziz milletimiz bunun her yıldönümünü şevk ve heyecanla kutlamak- ta çok haklıdır.

Gene böyle bir yıldönümünde hukukçuların şükran hislerini arz etmek üzere Atatürk'ün huzuruna kabul edilmiştir. Büyük kurtarıcı bir münasebette Lozan zaferinin mahiyeti etrafında çok değerli sözler söyledikten sonra bilhassa iki mühim tavsiyede bulundu.

Birincisi, Lozanın kıymetini anlamak için onu daima Sevr'le mukayese etmelidir.

İkincisi Lozan denilince daima İsmet İnönü'yü şükran ve itharla anmak her Türk için bir vazifedir.

Bugün de başka milletlere gıpta ettirecek surette milletimizi sulh ve selâmet yolunda yürüten Lozan kahramanı Büyük Şefe sonsuz saygı ve şükranlarını sunarak bu vazifeyi yapıyor.

Sözlerine nihayet verirken bize bu mesut günleri yaşatmak için kanlarını, canlarını feda etmiş kahraman Türk evlâtlarının mübcecel hatıralarını hürmetle anar, hepinizin bayramını kutluyorum.

Profesör Tahir Taner'den sonra Baro reisi Mekki Gelenek de Lozan'dan evvel ecebillerin hak ve imti-

zadını hatırlatıyor. Bu hatıraların muhtelif hatipler söz alarak Lozan hakkında konuşmuşlar ve merasim bu surette saat 18,30 da nihayete ermiştir.

İkincisi Lozan denilince daima İsmet İnönü'yü şükran ve itharla anmak her Türk için bir vazifedir.

Bugün de başka milletlere gıpta ettirecek surette milletimizi sulh ve selâmet yolunda yürüten Lozan kahramanı Büyük Şefe sonsuz saygı ve şükranlarını sunarak bu vazifeyi yapıyor.

Sözlerine nihayet verirken bize bu mesut günleri yaşatmak için kanlarını, canlarını feda etmiş kahraman Türk evlâtlarının mübcecel hatıralarını hürmetle anar, hepinizin bayramını kutluyorum.

Profesör Tahir Taner'den sonra Baro reisi Mekki Gelenek de Lozan'dan evvel ecebillerin hak ve imti-

zadını hatırlatıyor. Bu hatıraların muhtelif hatipler söz alarak Lozan hakkında konuşmuşlar ve merasim bu surette saat 18,30 da nihayete ermiştir.

İkincisi Lozan denilince daima İsmet İnönü'yü şükran ve itharla anmak her Türk için bir vazifedir.

Bugün de başka milletlere gıpta ettirecek surette milletimizi sulh ve selâmet yolunda yürüten Lozan kahramanı Büyük Şefe sonsuz saygı ve şükranlarını sunarak bu vazifeyi yapıyor.

PARANIZI

Derhal kullanabilecek bir halde tutmakla beraber
BİR YIL İÇİNDE

Bu suretle paranızı en emin bir şekilde arttırmış olacaksınız.

- 1 — Paranız iyi bir faiz getirecektir.
- 2 — Siz tasarrufa alıacaksınız.
- 3 — Millî Müdafaa'ya hizmet edeceksiniz.
- 4 — Paranız gene para kalacaktır.

Ne zaman isterseniz, başınız sıkılırsa, dara gelerseniz, bir tasarruf bonosunu derhal paraya kalbetmeniz kabilirdir. Bunun için bir bankaya müracaat ederek bono faizinden yüzde yarım feda, carlık yapacağınız ve bonoyu iskonto ettireceksiniz.

**Kuvvetli bir Maliyede yurdu korur.
Millî Müdafaa bütçesi de asker gibi hududu bekler.**

Derhal bir bono alarak paranızı hem kendi lehinizde, hem de vatan emrinde seferber ediniz.

3 Ay vadeli bir tasarruf bonosu bir yılda %	4
6	5
12	6

TÜRKİYE

Kızılay Cemiyeti

Umumî Merkezinden:

1 — Cemiyetimizin ihtiyacı için imâlî takarrür eden
Üç nev'i ceman 680000 metre şerit

28/7/941 tarihine müsadif Pazartesi günü saat on dörtte İstanbulda Mimar Vedat caddesinde (Kızılay) Hanında Kızılay İstanbul Deposu Direktörlüğünde kapalı zarf usulü ile ihale olunacaktır.

2 — İhaleye iştirak edeceklerin Muhammen elli bin lira bedelin yüzde yedi buçuk nisbetindeki teminat akçelerini ihale eden evvel depo veznesine yatırmaları şarttır.

3 — Nümune ve şartnameleri görmek üzere talipier hergün Depo Direktörlüğüne müracaat edebilirler.

OPERATÖR

Doktor Orhan Ünalın
Cağaloğlu Sıhhat Yurdu

İstanbulun tam merkezinde bütün profesörlere en yakın, temiz, sakın ve bakımı iyi, fiyatları mutedil bir hastahanedir.

Erkek, kadın ve çocuklara ait her nevi ameliyatlara, göz, kulak, boğaz, burun ameliyatlara, idrar yolu ve tenasül hastalıkları ile kadın hastalıkları ve doğum kabul eder. Gece ve gündüz açıktır.

Telefon: 23165

TALİİNİ
AÇACAK
ANAHTAR

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük tasarruf
hesapları 1941

İKRAMIYE PLANI

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs,
1 Ağustos, 3 İkincitoyun
tarihlerinde yapılır.

1941 İKRAMIYELERİ

1 adet 2000 liralık	= 2000.	— Lira
3 > 1000 >	= 3000.	>
2 > 750 >	= 1500.	>
4 > 500 >	= 2000.	>
8 > 250 >	= 2000.	>
35 > 100 >	= 3500.	>
80 > 50 >	= 4000.	>
300 > 20 >	= 6000.	>

KİSARNA ÇİFLİĞİ

BARDAKLI TAZE MADEN SUYU

Tereyağı, Trabzon yağ, Urfa yağ — Her şeyin iyisi, nefisi. Karaköy
Postahane arkasında Fermenteciler cad. 140/142

Şirketi Hayriyeden:
Bilet Ücretlerinde Tenzilât

1 — 1 Ağustos 941 Cuma sabahından itibaren Üsküdar, Salacak ve Harem iskelelerinden Köprüye ve Köprüden bu iskelelere yalnız gitme ikinci mevki biletleri 60 para tenzille 10, birinci mevki biletleri 1 kuruş tenzille 13,5 kuruşa satılacaktır.

2 — Üsküdar, Salacak ve Harem iskelelerinden Beşiktaş, Kaba-
taş ve Köprüye ve Köprüden Harem, Salacak ve Üsküdar'a gidiş ve
dönüş biletleri birer kuruş tenzille ikinci mevki biletin 17, birinci
mevki biletin 22 kuruşa satılacağı sayın yolcularımıza ilân olunur.

Orman Koruma Müst. Tabur Satınalma
Komisyonundan:

1 — Şirkeci, Demirkapı orman koruma anbar binasında elde mevcut keşif mucibince ve pazarlıkla «671» liralık teminat yapılacaktır.

2 — Buna ait birinci keşif raporu satın alma komisyonunda mevcut olup münakaşaya iştirak edecekler her gün görülebilir.

3 — Teminat «102» lira olup talipierin ihale gününden evvel komis-
yona müracaat ederek alacakları kâğıtla teminatın bankaya yatırılma-
sı hususundaki muameleyi neticelendirmeleri lâzımdır.

4 — Münakasa 1 Ağustos 941 Cuma günü saat 14 de anbar binasında-
ki müstakil tabur satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. «6198»

Devlet Demiryolları İlanları

Muhammen bedeli (23100) yirmi üç bin yüz lira olan (300) adet kü-
çük Ustunç takımı 4.9941 perşembe saat 15 de kapalı zarf usulü ile
Ankara idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1732.50) bin yedi yüz otuz iki lira elli
kuruşluk muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalara ve tek-
liflerini aynı gün saat (14) e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâ-
zımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme dairesinden, Hay-
darpaşada tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (6021)

Fethiye Mal Müdürlüğünden:

Fethiye kaza merkezine 50 kilometre mesafede bulunan Göcek iske-
lesinde mevcut 500 ton magnezit madeni 14/7/941 tarihinden itibaren
beher tonu bir lira muhammen bedel üzerinden 20 gün müddetle açık
arttırmaya çıkarılmıştır.

İhalesi 4/8/941 pazartesi günü saat 15 de Maliye dairesinde müte-
şekkil satış komisyonu tarafından icra edileceği cihetle talipierin % 7,5
pey akçesi tutarı olan 37,50 liralık teminatlarla birlikte mezkûr günde
komisyonunda hazır bulunmaları ilân olunur. (5890)

Gerçekleşen Rüya

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Bu sıralarda pek tabii olarak hep günün meseleleriyle meşgulüz. Fakat yarının düzeni ve inkişafı hakkında da
arasıra olsun zihin yormak, kendimizi hazırlamak lâzım...
Bu maksat için Ahmet Emin Yalman'ın (Gerçekleşen
Rüya) adlı eserinde bol münakaşa malzemesi bulabilirsi-
niz. Bu kitap, hepimizin her günlük ıstıraplarına doku-
nuyor ve hakkiki ihtiyaçların icaplarına ölü usuller ve kai-
delerin yarattığı sunî kâğıt âlemi arasındaki farkı iyice
canlandırıyor. Dertlere teşhis koyuyor ve çarelerini gös-
teriyor.

(Gerçekleşen Rüya) yı her vatandaş okumalıdır.
Tevzi yeri: Matbaamız, fiyatı elli kuruş. Kitapçılar-
da da bulunur.

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: AHMET EMİN YALMAN
Basıldığı Yer: VATAN MATBAASI

GÜNÜN
BORSASI

24 TEMMUZ 941

	Kapanış
1 Sterlin	5,24
100 Dolar	132,20
> İsviçre Fr.	30,03
> Drahmi	—
> Peşeta	12,89
> Yen	31,0175
> İsveç Kronu	30,8875

Eşham ve Tahvilât

	L. K.
1933 Türk Borcu I	21 85
1918 İstikrazı Dahill	22 00
1933 İkraniyeli Ergani	20 10
1934 Sivas - Erzurum	20 30
Anadolu Demiryolu Tahvilât	47 75
T. C. Mevkez Bankası	130 00
Osmanlı Bankası	27 00
T. İş Bankası (Nama muhar.)	11 75
T. İş Bankası mülhis hisse	135 00

NUKUT

Türk Altını (Reşat)	25 60
Türk Altını (Hamit)	23 80
Türk Altını küçük (Hamit)	23 65
Türk Altını küçük (Aziz)	22 85
Osmanlı Bankası «Banknot»	2 55
Kalm beşi birlik	110 00
> > (Reşat)	115 00
24 ayar altın gramı	3 34
Mecidiye	75

Askerlik İlanları

Beşiktaş Askerlik Şubelerinden:

Şubemizde kayıtlı yedek 5. sınıf
hesap memuru 299 doğumlu Erza-
rumlu Tufan Necati oğlu Mehmet Şev-
kinin pek kısa bir zamanda şubemize
müracaatı, etmediği takdirde hak-
kında 1076 sayılı kanunun madde
mahsusuna göre muamele yapılacağı
ilân olunur.

TERZİ

Abdullah ve Ahmet

Bay, Bayan kostimleri, son mo-
da üzerinden yapılır. Karaköy
Necatibey caddesi Demirbağ han
ikinci kat No. 13

Doktor

ORFANİDİS

Cild ve Zührevi mütehassısı
Beyoğlu Suterazi sokak No. 5
Nil apartman 2 ci kat Tel 43734

TERZİ

MEHMET SABRİ
ATALAY

Temiz masraf, temiz işçilik
Bay, Bayan kostimleri son mo-
da üzerine yapılır.
İstanbul 4 üncü Vakıf han
sirasında Yeni Türkiye hanı.

İstanbul asliye üçüncü ticaret mah-
kemesinden:

Mehmet Selim Göze vekili avukat
Übeydi tarafından açılıp mahkeme-
nin 941/112 numarasına kaydedilen
ziyaa uğrayan çekin iptali davasının
muahakemesinde 10529/211 No. 1 ve
30/6/941 tarihli olup mübrez vesika-
ya göre 1450 liralık Mehmet Selim
Göze emrine tediyе edilmek üzere
Ankara Halk sandığı Türk anonim
şirketi tarafından İstanbul Halk
sandığı anonim şirketi üzerine çekil-
en mezkûr çekin (Kırk Beş) gün
zarfında mahkemeye ibrazı lüzumu-
na ve bu müddet zarfında ibraz edil-
mediği takdirde zikrolunan çekin ip-
taline karar verileceği ve muhakeme-
nin 17/9/941 çarşamba saat 14 d
talik edildiği ilân olunur.

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrıların Derhal Keser
İcabında günde 3 kase alınabilir. TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ
HER YERDE PULLU KUTULARI İSRARLA İSTEYİNİZ.

Beyoğlu Beşinci Notalığıne

3775

10593

21/7/941
D. 2826

Gazi Mustafa Kemalpaşa caddesi Beyoğlu kısmının küşadı için 3775
No. lu Belediye istimlak kanunu ahkâmınca istimlak edilmekte olan
Galatada eski Yolcuzaade İskender mahallesinin eski Meyit yoku-
şu yeni Yolcuzaade İskender caddesinde eski 31, 33, 35, 37, 39, 41 yeni
21, 23, 25, 27, 29 No. lu kâğır üç evin kanunî formalite dairesinde mu-
amelesi tekemmül ettirilmiş ve tamamına takdir edilen 17000 lira kı-
metin bu yerin hissedarlarından Esmaya tebliğ edilmesi Notalığına
10/7/941 tarihinde bildirilmiş ise de 10442 No. luza kayıt edilen ihbar-
name zirine mualleyhanın gösterilen adreste bulunamadığından key-
yetin tebliğ edilemediği ve oturdugu yerinde tesbit edilemediği bildiril-
rek ihbarname lade edilmis olmakla bu hissedarın ikametgâhının me-
huliyetine binaen keyfiyetin istimlak kanununun 10 uncu maddesi ah-
kâmî dairesinde gazete ile ilâma zaruret hasıl olmakla keyfiyetin ve
mualleyhanın müddeti kanunîyesî zarfında takrir vermede gelmediği
veya mahkemeye müracaat etmediği takdirde yine aynı istimlak kan-
nunun 18 inci maddesinin tatbik olunacağı iki yevmi gazete ile
nımr rica ederim.

İst. Vali ve Belediye Reisi

İstimlak Müdürlüğü

Ali Yaver Mazal

İşbu ilânname neşir ve ilân edilmek ve ilânı havi üç nüsha gazete
dairesimize gönderilmek üzere İstanbulda müntezir Vatan gazetesi ile
rehanesine tebliğ olunur.

Beyoğlu Beşinci Notalığı

Senihası Yaşmut

Resmî mühür

Türkiye Cumhuriyeti
Ziraat Bankası

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve ajans adedi: 265.
Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28.000 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında
en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağı-
daki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet 1.000 liralık	4.000 lira	100 adet 50 liralık	5.000 lira
4 > 500 >	2.000 >	120 > 40 >	4.800 >
4 > 250 >	1.000 >	160 > 20 >	8.200 >
40 > 100 >	4.000 >		

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı-
ğı düşmüşlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir.
Kurallar senede 4 defa, 11 mart, 11 haziran, 11 eyül,
11 Birincikânunda çekilecektir.

Simyagerler arasında

(Baş 3 üncü sayfada)
neş adını veriyor. Gülmüşe kamer,
yani ay deriz. Bakır zühre'dir. Kur-
şun zuhal, demir Mirrih, kalay mûş
ter, küktür akrep, piring sebeh, kez
zap Faruk, yine kurşun üşürp ve-
sair... Bunları zamanla öğrenirsi-
niz. Bizim başlıca iddiamız şudur:
Basit cisim yoktur. Yani her cisim
başka cisimlerin birleşmesinden ha-
sıl olmuştur. Altın da öyle. Altın
teşkil eden maddeler muayyen nis-
bette ve muayyen şartlarla birleş-
miş olan crva ve küktürdür. Bu nis-
beti ve bu şartı elde edecek crva
ile küktür kolayca birleşerek altın
olur. Nitekim küktür te yine iki
başka cisimden mürekkeptir. Bun-
ları gözünüzün önünde ayıracamın.
Siyah, koyu kıvamlı bir su ile be-
yaz ve ateşe yanmaz bir toza ay-
rıldığını göreceksiniz. Bunları tek-
rar beraber kaynatırsak küktür te-
yiden meydana gelir. Zannederseniz
yeni kimya ilmi bunu henüz yapı-
mamaktadır.

Madenler teşekkül ederken al-
tın olacaktı. Bir kısmının
teşekkülü yarım kaldı, bundan di-
ğer madenler hasıl oldu. Bu teşek-
külle suni olarak devam edecek ni-
çin aynı neticeye varıyalm. Bir
çok arkadaşlarımızın kurşunu is-
lah edip kalay, kalayı islah edip gü-
müştür yaptıklarını gözümüzle gö-
rdük. Gülmüş islah edilince de altın

olur. Bu gözler bunu da görmüştür.
Düşünüldü ki, eğer sanatımız batıl
olsaydı ve bundan hiç bir netice el-
de etmeseydik, elli üç şenedir bu
iş meşgul olur mu idik. Bunun i-
çin ya deli, ya cahil olmak lâzım...
Deli olmadığımızı bu konuşmaları-
mızdan her halde anladınız. Eh, on
beş yirmi sene ilim tahsil ettiğimi-
ze göre, cahil de sayılmayız pek...
Demek ki, bir bildiğimiz, bir gördü-
ğümüz, vardığımız bir netice var
ki, hâlâ bu işle meşgulüz.

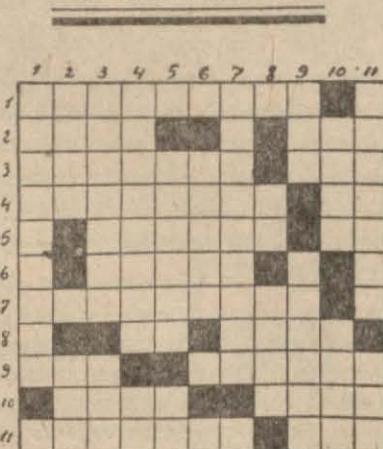
Kendisine, verdiği bu izahattan
dolayı tekrar teşekkür ettim. Ayı-
rırken kulağıma fısıldadı:

— Emin olunuz ki, aramızda sırf
bu yüzden geçinen, ailesinin geçi-
mini bu en helâl lokma ile temin e-
den bir çok arkadaşlarımız vardır.

İzmir Fuarı

20 Ağustos'ta açılacak olan İzmir
fuarcındaki «Türkiye Ticaret Odaları»
pavyonunda teşhir edilmek üzere şeh-
rimizden malumat mahsulâtından nü-
muneler istenilmiştir. Şehrimizden ha-
li, gallar, sigara ağzıkları, altın ve
gümüş işleri ile maden mah-
sulâtına ait nümunelerinin gönderilme-
si için Ticaret odasında hazırlıklara
başlanmıştır.

BULMACA

Soldan sağa: 1 — Hakkindan ge-
len. 2 — Aekirli; Büyük. 3 — Deva
olan; Şimdiki zaman. 4 — Bir nevi
kalm bez; Bir nota. 5 — Siyahla!
Genişlik. 6 — Bir nevi pamuk. 7 —
Apirıp kalmak. 8 — Tersi; Tahassür
edatı; Cihan. 9 — İçme; Kısırlık.
10 — İlaç; Rivayet eden. 11 — Ka-
radenizde bir şehir; Bir hayvan.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Beleşten.
2 — Kâinat; Bir musiki aleti kulla-
nan. 3 — Cilveli; Fenalık. 4 — Tersi;
adalet isteme; Edat 5 — Muvakkat
ve muayyen bir müddet için para ile
tut! Bir iskambil kâğıdı. 6 — Tersi;
figi. 7 — Siyahlatmak. 8 — Nefi
edat; Becerikli. 9 — Bir peygamber;
Kıraat. 10 — Bir çiçek; Alatur-
kada bir makam. 11 — Berrak olma-
yan; İnce ses.

DÜNKÜ BULMACANIN HALİ

Soldan Sağa: 1 — Malikîvet, 2 —

Karasu-Adapazarı
yolu

Karasu, (Hususi) — Karasu - A-
dapazarı yolu inşasından dolayı köy-
lül son derece memnundur. Kışın ge-
çilmez bir hal alan bu yolun muvaf-
fakiyetle başarılabacağından bütün Ka-
rasulular hiç şüphe etmemekte olduk-
larını ve kıymetli kaymakamımız
Faruk Cemal Beydesmana medyunu
şükran olduklarını bir köy gezini es-
nasında halkın sitayişle bu mevzu ü-
zerinde konuşuklarına şahit oldum.

Hasta ihtiyar bir köylü vatandaş-
sı bu yolun ismini de (Faruk) Bey
caddesi olarak kaymakamımızın is-
mini koymak çok yerinde ve doğru
olacağını ve arzu ettiklerini söyle-
mekte idiler.

Kaymakamımıza muvaffakiyetler
dileriz.

Kızılay cemiyetinin
yardımları

Suşehri Kızılay cemiyeti kimse-
siz ve yoksul ailelere yardımda bu-
lunmak üzere faaliyette geçmiştir.

Yenilik. 3 — Üs, Re, Av, Sü. 4 —
Nam, Kin, Net. 5 — Adam, Dere. 6 —
Ke (ek), İfade, En. 7 — Adil, Mer'a,
8 — Lil, Kes, Ley. 9 — Al, Ru, Ağ,
Ki. 10 — Sayedar. 11 — Masuniyet.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Münaka-
lât, 2 — Sadedil, 3 — Ay, Ma, İl, Sa,
4 — Ler, Mil, Ras, 5 — İnek, Kuyu,
6 — Ki, İrade, En. 7 — İlân, Sadi,
8 — Yiv, Dem, Çay, 9 — Ek, Ne, El,
Re, 10 — Sererek. 11 — Mütemayil.

Tekirdağ havalisinde çekirge
mücadelesine hız verildi

Çorlu, (Hususi) — Öğrendiğime
göre Tekirdağ merkez nahiyesinde
birkaç şenedir, devam eden çekirge
mücadelesine bu sene daha ziyade e-
hemmiyet verilerek dolgun bir kadro
ile daha geniş sahalarda yeniden hız
verilmiş, hasaratı, hareketsiz, zarar-
sız bırakmak ve mahvetmek için
kimyevi ve mihaniki usullerdeki mü-
cadele şiddetlendirilmiştir.

Bundan başka Şarköy hudutların-
da bu sene görülen çekirge ile de a-
mansız mücadele yapılmıştır.

Mücadele mintakasındaki faaliyeti
kontrol eden vilâyet ziraat memuru
Raşit Yaman, aynı zamanda hasat
mevsimi icabı zırram elindeki orak
batöz, ve sair şekildedeki makinaların
da arızasız çalışabilmeleri, beklenen
faydanın temini hususlarıyla de alâka-
dar bulunmaktadı.

Göçmen iskân en kesif bir bölge-
miz bulunan Trakyanın çok göçmen
yerleştileri bir kazası Çorludur. Ka-
zaya iskân edilen köylülerine göre
ekmeğini, topraktan sudan kafa ve
adalesile çıkarabilen, her iş bölümü-
ne mensup vatandaşlar toprak, at, ara-
ba, hayvan, ziraat alet ve sanatkâr
edevatı, nakdi muavenet gibi her tür
lül yardımı hükümetten görmüştür.
Ev ve köy sahibi olarak müstahsil
hale getirilmiştir. Öğrendiğime göre
Çorlu arazisinde köyçülük esaslarına
göre 10 köy kurulmuş, ve 43 köyde

Patronunun kızını
göz koyan çoban

Karasu, (Hususi) — Karasu
esraflarından Cenvar Şükrü'nün
yaşlarındaki kızı Mürveti kendisi
muş ve bir türlü de babasından
meğre cesaret edememiştir. Karas-
eşrafı olan bu adamcağız da şüphe
kızını da kendi hizmetkârları o-
bana vermezdi. Bunu pek iyi bi-
ğoban Mustafa nihayet kızı kaçı-
ğa karar vermiş. Bundan ta-
dört gün evvel akşam üzeri
yolunu beklemiş ve kızın önüne
rak kolundan tutup zorla ormana
rû sürüklemişe başlamış. Kız da
la kendi çobanlarının bu taarru-
şında bağırmağa başlamış ve
yetken kızın çoban yanında ta-
oğduğunu bığararak çıkarak kızın
kolunun muhtelif yerlerinden
muştır. Bağırma seslerini duyan
tafa isminde diğer bir şahıs ses-
diği tarafa doğru kosmağa baş-
ve mahalli vakaya geldiği
Cenvar Şükrü'nün kızını kendi ko-
ları tarafından kaçırmak için
sürüklediğini ve kolundan da
lı olduğunu görünce kurtarmak
re çobanın üzerine hücum etmiş
dan da hiddetlenen çoban, Must-
da yaraladıktan sonra firar et-
muvaffak olmuştur. Adıyoco
kat ve zabtaca da takibat yapılm-
tadır.

Halkevinde motörcülük
kursu

Sivas, (Hususi) — Şehrimiz hal-
kevinde bir motörcülük kursu açıl-
mış ve bu kurs Sivasta derin bir a-
lâka ile karşılanmıştır.

Su şehri at yarışları

Suşehri kazasında 21 Eydüde
Halkevi odası adına bir at yarışları
terp edilmiş olduğundan, şimdiden
hususta icap eden hazırlıklara baş-
lanmıştır.

Sivasta havalı sıcak gün-
Şehrimiz ve çevresinde
son günlerde çok sıcak gün-
lanmıştır.